

Gumnaşium

GARIS PANDUAN KEMUDAHAN SOSIAL DAN MASYARAKAT

KEMUDAHAN SOSIAL DAN MASYARAKAT

A. KEMUDAHAN KESIHATAN

KM 01 Hospital 1 - 2

KM 02 Klinik Kesihatan 3 - 4

B. KEMUDAHAN KESELAMATAN DAN KECEMASAN

KM 03 Polis 5 - 7

KM 04 Bomba dan Penyelamat 8 - 9

C. KEMUDAHAN PENDIDIKAN

KM 05 Universiti Awam 10 - 11

KM 06 Sekolah Menengah 12 - 13

KM 07 Sekolah Rendah 14 - 15

KM 08 Sekolah Agama 16 - 17

KM 09 Tadika dan Taska 18 - 19

D. KEMUDAHAN RUMAH IBADAT

KM 10 Rumah Ibadat Islam 20 - 21

KM 11 Rumah Ibadat Bukan Islam 22 - 23

E. KEMUDAHAN PERKUBURAN

KM 12 Perkuburan Islam 24 - 25

KM 13 Perkuburan Bukan Islam 26 - 28

KM 14 Piawaiian Umum Tanah Perkuburan 29

F. KEMUDAHAN KOMUNITI

KM 15 Perpustakaan 30 - 31

KM 16 Dewan Serbaguna, Dewan Orang Ramai dan Balai Raya 32 - 33

G. KEMUDAHAN KEBAJIKAN

KM 17 Rumah Kebajikan 34 - 35

H. KEMUDAHAN PENGANGKUTAN AWAM DARAT

KM 18 Terminal Pengangkutan 36 - 39

I. KEMUDAHAN KAWASAN LAPANG DAN REKREASI

KM 19 Keperluan Penyediaan dan Pengagihan 40

KM 20 Kawasan Lapang dan Rekreasi 41 - 44

KM 21 Caruman Kawasan Lapang 45

KM 01

KEMUDAHAN KESIHATAN : HOSPITAL

➤ PIAWAIAN

Bilangan Penduduk (Orang)	>400, 001	300,001 - 400,000	200,001 - 300,000	100,001 - 200,000	45,001 - 100,000	20,001 - 45,000
Saiz Tapak (Minimum)	>30 ekar (12.1 hektar)	25 ekar (10.1 hektar)	20 ekar (8.1 hektar)	15 ekar (6.1 hektar)	10 ekar (4.0 hektar)	7.5 ekar (3.0 hektar)
Bilangan Katil	> 801	601 - 800	401 - 600	201 - 400	91 - 200	< 90
Kawasan Hijau Berlandskap	<ul style="list-style-type: none"> • Sekurang - kurangnya 5% daripada luas tapak untuk kegunaan tanah lapang dan rekreasi; • Digalakkan penyediaan <i>grass crate parking</i> dan <i>potted plant</i> untuk menambah penyediaan landskap hijau. 					
Kawasan Tepu Bina (Maksimum)	<ul style="list-style-type: none"> • 60% daripada keluasan tapak pembangunan 					
Anjakan Bangunan (Minimum)	<ul style="list-style-type: none"> • 12.192m 					
Hadapan	<ul style="list-style-type: none"> • 12.192m 					
Tepi	<ul style="list-style-type: none"> • 6.096m 					
Belakang	<ul style="list-style-type: none"> • 6.096m 					
Bawah Tanah (<i>Basement</i>)	<ul style="list-style-type: none"> • 1.5m 					
Rizab Jalan (Minimum)	<ul style="list-style-type: none"> • 66 kaki (20.116m) • 7.3 meter bagi 1 bukaan keluar masuk • 6.0 meter bagi bukaan selorong sehalu 					
Jalan Pengumpul / Tempatan	<ul style="list-style-type: none"> • 66 kaki (20.116m) 					
Bukaan Laluan Keluar Masuk	<ul style="list-style-type: none"> • 7.3 meter bagi 1 bukaan keluar masuk • 6.0 meter bagi bukaan selorong sehalu 					
	<p>Nota :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Penyediaan laluan utiliti 3.048m (10') bagi setiap kiri dan kanan jalan sekiranya jalan tersebut berkelebaran 24.384m (80') ke atas atau; - Jalan 20.12m (66') yang berfungsi sebagai jalan pengumpul / penghubung. 					
Tempat Letak Kenderaan	<ul style="list-style-type: none"> • 1 TLK / 75mp luas lantai + 20% pelawat 					
TL Kereta	<ul style="list-style-type: none"> • 1 TLK / 75mp luas lantai + 20% pelawat 					
TL Motosikal	<ul style="list-style-type: none"> • 20% daripada jumlah TLK 					
TLK OKU	<ul style="list-style-type: none"> • Minimum 2 unit atau 2% daripada jumlah TLK, diletakkan berhampiran pintu masuk utama dengan kemudahan ramp dan railing 					
TL Ambulan	<ul style="list-style-type: none"> • 4 petak (Minimum) 					
Lain-Lain TLK	<ul style="list-style-type: none"> • 5 ruang <i>lay by</i> untuk kegunaan teksi menunggu penumpang 					
Kemudahan Sokongan	<ul style="list-style-type: none"> • Pentadbiran; • Stor perubatan; • Server room (jika perlu); • Unit rekod perubatan; • Ruang solat/ musala berasingan lelaki dan perempuan minimum 6.096m x 6.096m (20' x 20') setiap satu lengkap dengan tempat berwuduk dan arah kiblat tidak menghadap pintu masuk; • Tandas; • Fasiliti mesra bayi; • Tempat menunggu. 					

	<p>Nota :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bagi cadangan kemudahan ruang solat / musala perlu disediakan mematuhi perkara berikut : <ol style="list-style-type: none"> i. Lokasi yang sesuai dan mudah diakses; ii. Dinyatakan anggaran jemaah.
<p>Kemudahan Orang Kelainan Upaya (OKU)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rujuk Garis Panduan Kemudahan Sosial dan Masyarakat (KM 22 : Kemudahan Golongan Kelainan Upaya)
<p>Kehijauan dan Keselamatan</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pelaksanaan kejiranan hijau bagi setiap pembangunan melalui pendekatan : <ul style="list-style-type: none"> ➢ Menggalakkan pemasangan SPAH yang mempunyai bumbung $\geq 100\text{mp}$; ➢ Menggalakkan penggunaan solar (tenaga), kitar semula (sisa pepejal) dan pengkomposan (sisa makanan); ➢ Menggalakkan persekitaran hijau iaitu menyediakan kawasan hijau berlandskap. • Penerapan elemen-elemen Bandar Selamat melalui Prinsip CPTED. • Peletakan pili bomba hendaklah memenuhi keperluan Jabatan Bomba dan Penyelamat Malaysia.

Nota:

- i. SPAH hendaklah merujuk sepertimana Undang - Undang Kecil Bangunan Seragam (Pindaan), 2012;

KM 02

KEMUDAHAN KESIHATAN : KLINIK KESIHATAN

➤ PIAWAIAN

Bilangan Penduduk (Orang) Nota : 4.67 orang / unit rumah	>20,000	15,000	10,000		< 5,000		
Jenis Klinik	Jenis I	Jenis II	Jenis III	Jenis IV	Jenis V	Jenis VI	Jenis VII
Bilangan Jangkaan Pesakit Sehari (Orang)	801 - 1,000	501- 800	301- 500	151 - 300	101 - 150	51 - 100	<50
Saiz Tapak (Minimum)	<p>Dengan Kuarters</p> <ul style="list-style-type: none"> • 10 ekar (4.0 hektar) • 8 ekar (3.24 hektar) • 6 ekar (2.4 hektar) • 4 ekar (1.6 hektar) <p>Tanpa Kuarters</p> <ul style="list-style-type: none"> • 8 ekar (3.2 hektar) • 6 - 7 ekar (2.4-2.8 hektar) • 4 - 5 ekar (1.6 – 2.0 hektar) • 2 ekar (0.8 hektar) 						
	<p>Nota :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bagi pembinaan klinik kesihatan (Jenis I dan Jenis II) dikawasan - kawasan yang mempunyai keluasan tanah yang sangat terhad, pelan bangunan klinik kesihatan secara bertingkat / padat hendaklah disediakan dengan keluasan saiz tapak adalah minimum 2.0 ekar. 						
Kawasan Hijau Berlandskap	<ul style="list-style-type: none"> • Sekurang - kurangnya 5% daripada luas tapak untuk kegunaan tanah lapang dan rekreasi; • Digalakkan penyediaan <i>grass crate parking</i> dan <i>potted plant</i> untuk menambah penyediaan landskap hijau. 						
Kawasan Tepu Bina (Maksimum)	<ul style="list-style-type: none"> • 60% daripada keluasan tapak pembangunan 						
Anjakan Bangunan (Minimum)	<ul style="list-style-type: none"> • 6.096m + 2.0m landskap = 8.0m • 6.096m • 6.096m • 1.5m 						
Rizab Jalan (Minimum)	<ul style="list-style-type: none"> • 66 kaki (20.116m) • 7.3 meter bagi 1 bukaan keluar masuk • 6.0 meter bagi bukaan selorong sehalu <p>Nota :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Penyediaan laluan utiliti 3.048m (10') bagi setiap kiri dan kanan jalan sekiranya jalan tersebut berkelebaran 24.384m (80') ke atas atau; - Jalan 20.12m (66') yang berfungsi sebagai jalan pengumpul / penghubung. 						
Tempat Letak Kenderaan	<ul style="list-style-type: none"> TL Kereta • 1 TLK / 75mp luas lantai + 20% pelawat TL Motosikal • 20% daripada jumlah TLK TLK OKU • Minimum 2 unit atau 2% daripada jumlah TLK, diletakkan berhampiran pintu masuk utama dengan kemudahan ramp dan railing TL Ambulan • Minimum 1 petak (KK Kesihatan I - VI) Lain-Lain TLK • 5 ruang <i>lay by</i> untuk kegunaan teksi menunggu penumpang (KK Jenis I - VI) 						

Kemudahan Sokongan	<ul style="list-style-type: none"> • Pentadbiran; • Stor perubatan; • <i>Server room</i> (jika perlu); • Unit rekod perubatan; • Ruang solat/ musala berasingan lelaki dan perempuan minimum 6.096m x 6.096m (20' x 20') setiap satu lengkap dengan tempat berwuduk dan arah kiblat tidak menghadap pintu masuk; • Tandas; • Fasiliti mesra bayi; • Tempat menunggu.
	<p>Nota :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bagi cadangan kemudahan ruang solat / musala perlu disediakan mematuhi perkara berikut : <ol style="list-style-type: none"> i. Lokasi yang sesuai dan mudah diakses; ii. Dinyatakan anggaran jemaah.
Kemudahan Orang Kelainan Upaya (OKU)	<ul style="list-style-type: none"> • Rujuk Garis Panduan Kemudahan Sosial dan Masyarakat (KM 22 : Kemudahan Golongan Kelainan Upaya)
Kehijauan dan Keselamatan	<ul style="list-style-type: none"> • Pelaksanaan kejurian hijau bagi setiap pembangunan melalui pendekatan : <ul style="list-style-type: none"> ➢ Menggalakkan pemasangan SPAH yang mempunyai bumbung $\geq 100\text{mp}$; ➢ Menggalakkan penggunaan solar (tenaga), kitar semula (sisa pepejal) dan pengkomposan (sisa makanan); ➢ Menggalakkan persekitaran hijau iaitu menyediakan kawasan hijau berlandskap. • Penerapan elemen-elemen Bandar Selamat melalui Prinsip CPTED. • Peletakan pili bomba hendaklah memenuhi keperluan Jabatan Bomba dan Penyelamat Malaysia.

Nota:

- SPAH hendaklah merujuk sepertimana Undang - Undang Kecil Bangunan Seragam (Pindaan), 2012
- Klinik kesihatan dirancang berdasarkan kepada anggaran kedatangan pesakit dalam sehari :
 - KK Jenis I : Kedatangan 801– 1000 pesakit / hari
 - KK Jenis II : Kedatangan 501 – 800 pesakit / hari
 - KK Jenis III : Kedatangan 301 – 500 pesakit / hari
 - KK Jenis IV : Kedatangan 151 – 300 pesakit / hari
 - KK Jenis V : Kedatangan 101 – 150 pesakit / hari
 - KK Jenis VI : Kedatangan 51 – 100 pesakit / hari
 - KK Jenis VII : Kedatangan < 50 pesakit / hari

➤ **LAKARAN ILUSTRASI**

KM 03

KEMUDAHAN KESELAMATAN DAN KECEMASAN : POLIS

➤ PIAWAIAN

	IBU PEJABAT KONTINJEN (IPK)	IBU PEJABAT POLIS DAERAH (IPD)
Tadahan Penduduk	Setiap Ibu Negeri	Setiap Daerah
Saiz Tapak (Minimum)	15 - 20 ekar (6.1 - 8.1 hektar)	10 - 15 ekar (4.0 - 6.1 hektar)
Lokasi Perletakan	<ul style="list-style-type: none"> Keutamaan di kawasan strategik 	
Kawasan Hijau Berlandskap	<ul style="list-style-type: none"> Sekurang - kurangnya 5% daripada luas tapak untuk kegunaan tanah lapang dan rekreasi; Digalakkan penyediaan <i>grass crate parking</i> dan <i>potted plant</i> untuk menambah penyediaan landskap hijau. 	
Kawasan Tepu Bina (Maksimum)	<ul style="list-style-type: none"> 60% daripada keluasan tapak pembangunan 	
Anjakan Bangunan (Minimum)	<ul style="list-style-type: none"> 6.096m + 2.0m landskap = 8.0m 	
Hadapan	<ul style="list-style-type: none"> 6.096m 	
Tepi	<ul style="list-style-type: none"> 6.096m 	
Belakang	<ul style="list-style-type: none"> 6.096m 	
Bawah Tanah (<i>Basement</i>)	<ul style="list-style-type: none"> 1.5m 	
Rizab Jalan (Minimum)	<ul style="list-style-type: none"> 66 kaki (20.116m) 7.3 meter bagi 1 bukaan keluar masuk 6.0 meter bagi bukaan selorong sehalu <p>Nota :</p> <ul style="list-style-type: none"> Penyediaan laluan utiliti 3.048m (10') bagi setiap kiri dan kanan jalan sekiranya jalan tersebut berkelebaran 24.384m (80') ke atas atau; Jalan 20.12m (66') yang berfungsi sebagai jalan pengumpul / penghubung. 	
Tempat Letak Kenderaan	<ul style="list-style-type: none"> 1 TLK / 75mp luas lantai + 20% pelawat 20% daripada jumlah TLK Minimum 2 unit atau 2% daripada jumlah TLK, diletakkan berhampiran pintu masuk utama dengan kemudahan ramp dan railing 	
TL Kereta	<ul style="list-style-type: none"> 1 TLK / 75mp luas lantai + 20% pelawat 	
TL Motosikal	<ul style="list-style-type: none"> 20% daripada jumlah TLK 	
TLK OKU	<ul style="list-style-type: none"> Minimum 2 unit atau 2% daripada jumlah TLK, diletakkan berhampiran pintu masuk utama dengan kemudahan ramp dan railing 	
Kemudahan Sokongan	<ul style="list-style-type: none"> Pejabat ketua polis Cawangan pentadbiran Bilik gerakan Cawangan kewangan / pembangunan Jabatan siasatan jenayah (komersial) Jabatan siasatan jenayah (narkotik) Jabatan cawangan khas Jabatan ketenteraman awam / trafik Bilik jentera Logistik (cawangan komunikasi, cawangan kenderaan, stor bekalan dan cawangan senjata) Kemudahan latihan / persendirian 	<ul style="list-style-type: none"> Bangunan ibu pejabat Bangunan balai Garaj Kemudahan sukan Bilik jentera Pejabat kenderaan / bengkel Kediaman / kuarters Ruang solat/ musala berasingan lelaki dan perempuan minimum 6.096m x 6.096m (20' x 20') setiap satu lengkap dengan tempat berwuduk dan arah kiblat tidak menghadap pintu masuk; Kemudahan stor / penyimpanan barang kes

	<ul style="list-style-type: none"> • Ruang solat/ musala berasingan lelaki dan perempuan minimum 6.096m x 6.096m (20' x 20') setiap satu lengkap dengan tempat berwuduk dan arah kiblat tidak menghadap pintu masuk; • Kemudahan stor / pusat penyimpanan barang kemudahan kawasan penyimpanan sementara kenderaan kes kemalangan / kecurian • Lokap polis • Dewan serbaguna • Kediaman / kuarters • Kemudahan One Stop Centre, Kemudahan ICT, CCTV, bilik rakan COPS dan C4i (Command, Controls, Communications, Computer & Information) • Semua elemen dan jabatan serta cawangan dalam PDRM • Pagar keselamatan 	<ul style="list-style-type: none"> • Kemudahan kawasan penyimpanan Sementara kenderaan kes kemalangan / kecurian • Lokap polis • Dewan serbaguna • Semua cawangan dan jabatan dalam PDRM • Kemudahan One Stop Centre, kemudahan ICT, CCTV, bilik C4i dan rakan COPSd • Semua elemen dan jabatan serta cawangan dalam PDRM • Pagar keselamatan Balai Polis dan Balai Polis Trafik
	<p>Nota :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bagi cadangan kemudahan ruang solat / musala perlu disediakan mematuhi perkara berikut : <ul style="list-style-type: none"> i. Lokasi yang sesuai dan mudah diakses; ii. Dinyatakan anggaran jemaah. 	
Kemudahan Orang Kelainan Upaya (OKU)	<ul style="list-style-type: none"> • Rujuk Garis Panduan Kemudahan Sosial dan Masyarakat (KM 22 : Kemudahan Golongan Kelainan Upaya) 	
Kehijauan dan Keselamatan	<ul style="list-style-type: none"> • Pelaksanaan kejiranan hijau bagi setiap pembangunan melalui pendekatan : <ul style="list-style-type: none"> ➢ Menggalakkan pemasangan SPAH yang mempunyai bumbung ≥100mp; ➢ Menggalakkan penggunaan solar (tenaga), kitar semula (sisa pepejal) dan pengkomposan (sisa makanan); ➢ Menggalakkan persekitaran hijau iaitu menyediakan kawasan hijau berlandskap. • Penerapan elemen-elemen Bandar Selamat melalui Prinsip CPTED. • Peletakan pili bomba hendaklah memenuhi keperluan Jabatan Bomba dan Penyelamat Malaysia. 	
	BALAI POLIS BANDAR	POLIS KOMUNITI/PONDOK POLIS
Tadahan Penduduk (Orang)	• 10,001 - 15,000	• 5,000 - 10,000
Saiz Tapak (Minimum)	• 5 - 10 ekar (2.0 - 4.0 hektar)	• 1 unit kedai
Kawasan Hijau Berlandskap	<ul style="list-style-type: none"> • Sekurang - kurangnya 5% daripada luas tapak untuk kegunaan tanah lapang dan rekreasi; • Digalakkan penyediaan <i>grass crate parking</i> dan <i>potted plant</i> untuk menambah penyediaan landskap hijau. 	-
Kawasan Tepu Bina (Maksimum)	• 60% daripada keluasan tapak pembangunan	-
Anjakan Bangunan (Minimum)		
Hadapan	• 6.096m + 2.0m landskap = 8.0m	<ul style="list-style-type: none"> • Merujuk kepada anjakan bangunan sediaada.
Tepi	• 6.096m	
Belakang	• 6.096m	
Bawah Tanah (<i>Basement</i>)	• 1.5m	

Rizab Jalan (Minimum)		
Jalan Tempatan	<ul style="list-style-type: none"> • 66 kaki (20.116m) 	<ul style="list-style-type: none"> • Merujuk kepada rizab jalan sediada.
Bukaan Laluan Keluar Masuk	<ul style="list-style-type: none"> • 7.3 meter bagi 1 bukaan keluar masuk 	
<p>Nota :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Penyediaan laluan utiliti 3.048m (10') bagi setiap kiri dan kanan jalan sekiranya jalan tersebut berkelebaran 24.384m (80') ke atas atau; - Jalan 20.12m (66') yang berfungsi sebagai jalan pengumpul / penghubung. 		
Tempat Letak Kenderaan		
TL Kereta	<ul style="list-style-type: none"> • 1 TLK / 75mp luas lantai + 20% pelawat 	<ul style="list-style-type: none"> • Merujuk kepada tempat letak kenderaan sediada.
TL Motosikal	<ul style="list-style-type: none"> • 20% daripada jumlah TLK 	
TLK OKU	<ul style="list-style-type: none"> • Minimum 2 unit atau 2% daripada jumlah TLK, diletakkan berhampiran pintu masuk utama dengan kemudahan ramp dan railing 	
Kemudahan Sokongan	<ul style="list-style-type: none"> • Bangunan balai • Garaj • Kediaman / kuarters • Padang permainan • Pantri • Ruang solat / musala berasingan lelaki dan wanita setiap satu lengkap dengan tempat berwuduk dan arah kiblat tidak menghadap pintu masuk dan saiz minimum 6.096m x 6.096m 	<ul style="list-style-type: none"> • Pejabat pertanyaan • Bilik maklumat / Bilik mesyuarat • Ruang solat / musala
<p>Nota :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bagi cadangan kemudahan ruang solat / musala perlu disediakan mematuhi perkara berikut : <ol style="list-style-type: none"> i. Lokasi yang sesuai dan mudah diakses; ii. Dinyatakan anggaran jemaah. 		
Kemudahan Orang Kelainan Upaya (OKU)	<ul style="list-style-type: none"> • Rujuk Garis Panduan Kemudahan Sosial dan Masyarakat (KM 22 : Kemudahan Golongan Kelainan Upaya) 	
Kehijauan dan Keselamatan	<ul style="list-style-type: none"> • Pelaksanaan kejurangan hijau bagi setiap pembangunan melalui pendekatan : <ul style="list-style-type: none"> ➢ Menggalakkan pemasangan SPAH yang mempunyai bumbung $\geq 100\text{mp}$; ➢ Menggalakkan penggunaan solar (tenaga), kitar semula (sisa pepejal) dan pengkomposan (sisa makanan); ➢ Menggalakkan persekitaran hijau iaitu menyediakan kawasan hijau berlandskap. • Penerapan elemen-elemen Bandar Selamat melalui Prinsip CPTED. • Peletakan pili bomba hendaklah memenuhi keperluan Jabatan Bomba dan Penyelamat Malaysia. 	

Nota:

- i. SPAH hendaklah merujuk sepertimana Undang - Undang Kecil Bangunan Seragam (Pindaan), 2012

KM 04

KEMUDAHAN KESELAMATAN DAN KECEMASAN : BOMBA DAN PENYELAMAT

➤ PIAWAIAN

	KELAS A	KELAS B	KELAS C	KELAS D
Kriteria	• Risiko Amat Tinggi	• Risiko Tinggi	• Risiko Sederhana	• Risiko Rendah
Tadahan Penduduk (Orang)	• > 100,001	• 100,000 - 50,001	• 50,000 - 25,001	• < 25,000
Saiz Tapak (Minimum)	• 5 – 10 ekar (2.0 – 4.1 hektar)	• < 5 ekar (< 2.0 hektar)	• 3 ekar (1.2 hektar)	• 2 ekar (0.8 hektar)
Lokasi Perletakan	• Keutamaan di kawasan strategik			
Kawasan Hijau Berlandskap	<ul style="list-style-type: none"> • Sekurang - kurangnya 5% daripada luas tapak untuk kegunaan tanah lapang dan rekreasi; • Digalakkan penyediaan <i>grass crate parking</i> dan <i>potted plant</i> untuk menambah penyediaan landskap hijau. 			
Kawasan Tepu Bina (Maksimum)	• 60% daripada keluasan tapak pembangunan			
Anjakan Bangunan (Minimum)	<ul style="list-style-type: none"> • 6.096m + 2.0m landskap = 8.0m • 6.096m • 6.096m • 1.5m 			
Rizab Jalan (Minimum)	<ul style="list-style-type: none"> • 66 kaki (20.116m) • 7.3 meter bagi 1 bukaan keluar masuk • 6.0 meter bagi bukaan selorong sehalu <p>Nota :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Penyediaan laluan utiliti 3.048m (10') bagi setiap kiri dan kanan jalan sekiranya jalan tersebut berkelebaran 24.384m (80') ke atas atau; - Jalan 20.12m (66') yang berfungsi sebagai jalan pengumpul / penghubung. 			
Tempat Letak Kenderaan	<ul style="list-style-type: none"> • 1 TLK / 75mp luas lantai + 20% pelawat • 20% daripada jumlah TLK • Minimum 2 unit atau 2% daripada jumlah TLK, diletakkan berhampiran pintu masuk utama dengan kemudahan ramp dan railing 			
Kemudahan Sokongan	<ul style="list-style-type: none"> • Bangunan balai; • Padang kawad; • Menara kawad (<i>hose tower</i>); • Padang rekreasi; • Rumah kakitangan dilengkapi dengan kemudahan (perlu disediakan mengikut keperluan kakitangan); • Bangunan logistik; • Tempat letak kenderaan utiliti jabatan (berbumbung); • Bengkel; • Kantin / kafe; 			

	<ul style="list-style-type: none"> • Bangunan dewan serbaguna; • Ruang solat/ musala berasingan lelaki dan perempuan minimum 6.096m x 6.096m (20' x 20') setiap satu lengkap dengan tempat berwuduk dan arah kiblat tidak menghadap pintu masuk. <p>Nota :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bagi cadangan kemudahan ruang solat / musala perlu disediakan mematuhi perkara berikut : <ol style="list-style-type: none"> i. Lokasi yang sesuai dan mudah diakses; ii. Dinyatakan anggaran jemaah.
<p>Kemudahan Orang Kelainan Upaya (OKU)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rujuk Garis Panduan Kemudahan Sosial dan Masyarakat (KM 22 : Kemudahan Golongan Kelainan Upaya)
<p>Kehijauan dan Keselamatan</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pelaksanaan kejiranan hijau bagi setiap pembangunan melalui pendekatan : <ul style="list-style-type: none"> ➢ Menggalakkan pemasangan SPAH yang mempunyai bumbung $\geq 100\text{mp}$; ➢ Menggalakkan penggunaan solar (tenaga), kitar semula (sisa pepejal) dan pengkomposan (sisa makanan); ➢ Menggalakkan persekitaran hijau iaitu menyediakan kawasan hijau berlandskap. • Penerapan elemen-elemen Bandar Selamat melalui Prinsip CPTED. • Perletakan pili bomba hendaklah memenuhi keperluan Jabatan Bomba dan Penyelamat Malaysia.

Nota:

- i. SPAH hendaklah merujuk sepertimana Undang - Undang Kecil Bangunan Seragam (Pindaan), 2012

KM 05

KEMUDAHAN PENDIDIKAN : UNIVERSITI AWAM

➤ PIAWAIAN

Saiz Tapak (Minimum)	<ul style="list-style-type: none"> • 50 – 100 ekar (20.2 – 40.5 hektar)
Kawasan Hijau Berlandskap	<ul style="list-style-type: none"> • Sekurang - kurangnya 5% daripada luas tapak untuk kegunaan tanah lapang dan rekreasi; • Digalakkan penyediaan <i>grass crate parking</i> dan <i>potted plant</i> untuk menambah penyediaan landskap hijau.
Kawasan Tepu Bina (Maksimum)	<ul style="list-style-type: none"> • 60% daripada keluasan tapak pembangunan
Anjakan Bangunan (Minimum)	<ul style="list-style-type: none"> • 6.096m + 2.0m landskap = 8.0m
Hadapan	• 6.096m
Tepi	• 6.096m
Belakang	• 6.096m
Bawah Tanah (<i>Basement</i>)	• 1.5m
Rizab Jalan (Minimum)	<ul style="list-style-type: none"> • 66 kaki (20.116m) • 40 kaki (12.192m) • 7.3 meter bagi 1 bukaan keluar masuk • 6.0 meter bagi bukaan selorong sehalu <p>Nota :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Penyediaan laluan utiliti 3.048m (10') bagi setiap kiri dan kanan jalan sekiranya jalan tersebut berkelebaran 24.384m (80') ke atas atau; - Jalan 20.12m (66') yang berfungsi sebagai jalan pengumpul / penghubung.
Tempat Letak Kenderaan	<ul style="list-style-type: none"> • 1 TLK / 100mp luas lantai + 20% pelawat
TL Kereta	• 20% daripada jumlah TLK
TL Motosikal	• Minimum 2 unit atau 2% daripada jumlah TLK, diletakkan berhampiran pintu masuk utama dengan kemudahan ramp dan railing
TLK OKU	• Minimum 2 unit beserta alat pengecas elektrik
TLK Elektrik (<i>Electric Vehicle - EV</i>)	
Kemudahan Sokongan	<ul style="list-style-type: none"> • Perpustakaan pusat • Pusat sumber fakulti • Bilik / dewan kuliah / dewan peperiksaan • Studio • Bengkel • Makmal sains / komputer / • Kejuruteraan / bahasa dll. • Asrama pelajar / kolej kediaman • Pejabat hal ehwal pelajar / pejabat • Pentadbiran • Pusat kesihatan • Kafe • Gimnasium

	<ul style="list-style-type: none"> • Bilik air / tandas • Laluan pejalan kaki • Bilik mesyuarat • Ruang solat/ musala berasingan lelaki dan perempuan minimum 6.096m x 6.096m (20' x 20') setiap satu lengkap dengan tempat berwuduk dan arah kiblat tidak menghadap pintu masuk. • Pondok pengawal • Tempat pembuangan sampah • Dewan serbaguna • Kolam renang • Lot permainan • Kemudahan wifi / broadband • Kemudahan laundry • Akses lif • Kompleks sukan <p>Nota :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bagi cadangan kemudahan ruang solat / musala perlu disediakan mematuhi perkara berikut : <ol style="list-style-type: none"> i. Lokasi yang sesuai dan mudah diakses; ii. Dinyatakan anggaran jemaah.
<p>Kemudahan Orang Kelainan Upaya (OKU)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rujuk Garis Panduan Kemudahan Sosial dan Masyarakat (KM 22 : Kemudahan Golongan Kelainan Upaya)
<p>Kehijauan dan Keselamatan</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pelaksanaan kejiranan hijau bagi setiap pembangunan melalui pendekatan : <ul style="list-style-type: none"> ➢ Menggalakkan pemasangan SPAH yang mempunyai bumbung $\geq 100\text{mp}$; ➢ Menggalakkan penggunaan solar (tenaga), kitar semula (sisa pepejal) dan pengkomposan (sisa makanan); ➢ Menggalakkan persekitaran hijau iaitu menyediakan kawasan hijau berlandskap. • Penerapan elemen-elemen Bandar Selamat melalui Prinsip CPTED. • Peletakan pili bomba hendaklah memenuhi keperluan Jabatan Bomba dan Penyelamat Malaysia.

Nota:

- i. SPAH hendaklah merujuk sepertimana Undang - Undang Kecil Bangunan Seragam (Pindaan), 2012

KM 06

KEMUDAHAN PENDIDIKAN : SEKOLAH MENENGAH

➤ PIAWAIAN

Tadahan Penduduk (Orang)	<ul style="list-style-type: none"> > 10,000
Saiz Tapak (Minimum)	
Tanah Rata	<ul style="list-style-type: none"> 9.0 ekar (3.6 hektar)
Berbukit dan Bercerun Landai	<ul style="list-style-type: none"> 11.0 ekar (4.5 hektar)
Kawasan Hijau Berlandskap	<ul style="list-style-type: none"> Sekurang - kurangnya 5% daripada luas tapak untuk kegunaan tanah lapang dan rekreasi; Digalakkan penyediaan <i>grass crate parking</i> dan <i>potted plant</i> untuk menambah penyediaan landskap hijau.
Kawasan Tepu Bina (Maksimum)	<ul style="list-style-type: none"> 60% daripada keluasan tapak pembangunan
Anjakan Bangunan (Minimum)	
Hadapan	<ul style="list-style-type: none"> 6.096m + 2.0m landskap = 8.0m
Tepi	<ul style="list-style-type: none"> 6.096m
Belakang	<ul style="list-style-type: none"> 6.096m
Anjakan Antara Bangunan	<ul style="list-style-type: none"> ½ daripada ketinggian bangunan atau minimum 6.096 meter (Pilih mana yang lebih besar).
Rizab Jalan (Minimum)	
Jalan Pengumpul / Tempatan	<ul style="list-style-type: none"> 66 kaki (20.116m)
Jalan Susur / Lay By / Drop Off	<ul style="list-style-type: none"> 50 kaki (15.240m)
Bukaan Laluan Keluar Masuk	<ul style="list-style-type: none"> 7.3 meter bagi 1 bukaan keluar masuk 6.0 meter bagi bukaan selorong sehalu
	<p>Nota :</p> <ul style="list-style-type: none"> Penyediaan laluan utiliti 3.048m (10') bagi setiap kiri dan kanan jalan sekiranya jalan tersebut berkelebaran 24.384m (80') ke atas atau; Jalan 20.12m (66') yang berfungsi sebagai jalan pengumpul / penghubung.
Tempat Letak Kenderaan	
TL Kereta	<ul style="list-style-type: none"> 1 TLK / 1 Pengajar 1 TLK / 1 Pentadbir Tambahan 10% Pelawat 1 TLK / 1 Penjaga Asrama (Sekiranya kemudahan asrama disediakan)
TL Motosikal	<ul style="list-style-type: none"> 20% daripada jumlah TLK + 1 TLM / 35 Pelajar
TLK OKU	<ul style="list-style-type: none"> Minimum 2 unit atau 2% daripada jumlah TLK, diletakkan berhampiran pintu masuk utama dengan kemudahan ramp dan railing
Kemudahan Sokongan	<ul style="list-style-type: none"> Pejabat pentadbiran Bilik guru Makmal sains / komputer Pondok pengawal Padang permainan Tandas Kantin

	<ul style="list-style-type: none"> • Dewan • Pusat sumber / perpustakaan • Wakaf • Bilik rawatan • Tiang bendera minima 3 unit • Papan tanda nama dan alamat bangunan • Pagar di sekeliling kawasan sekolah • Ruang letak basikal dan motosikal berbumbung • Laluan pejalan kaki • Pondok bas • Ruang solat/ musala berasingan lelaki dan perempuan minimum 6.096m x 6.096m (20' x 20') setiap satu lengkap dengan tempat berwuduk dan arah kiblat tidak menghadap pintu masuk. <p>Nota :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bagi cadangan kemudahan ruang solat / musala perlu disediakan mematuhi perkara berikut : <ol style="list-style-type: none"> i. Lokasi yang sesuai dan mudah diakses; ii. Dinyatakan anggaran jemaah.
Kemudahan Orang Kelainan Upaya (OKU)	<ul style="list-style-type: none"> • Rujuk Garis Panduan Kemudahan Sosial dan Masyarakat (KM 22 : Kemudahan Golongan Kelainan Upaya)
Kehijauan dan Keselamatan	<ul style="list-style-type: none"> • Pelaksanaan kejuranan hijau bagi setiap pembangunan melalui pendekatan : <ul style="list-style-type: none"> ➢ Menggalakkan pemasangan SPAH yang mempunyai bumbung $\geq 100\text{mp}$; ➢ Menggalakkan penggunaan solar (tenaga), kitar semula (sisa pepejal) dan pengkomposan (sisa makanan); ➢ Menggalakkan persekitaran hijau iaitu menyediakan kawasan hijau berlandskap. • Penerapan elemen-elemen Bandar Selamat melalui Prinsip CPTED. • Peletakan pili bomba hendaklah memenuhi keperluan Jabatan Bomba dan Penyelamat Malaysia.

Nota:

- i. SPAH hendaklah merujuk sepertimana Undang - Undang Kecil Bangunan Seragam (Pindaan), 2012

KM 07

KEMUDAHAN PENDIDIKAN : SEKOLAH RENDAH

➤ PIAWAIAN

Tadahan Penduduk (Orang)	<ul style="list-style-type: none"> > 5,000
Saiz Tapak (Minimum) Tanah Rata Berbukit dan Bercerun Landai	<ul style="list-style-type: none"> 6.0 ekar (2.4 hektar) 8.0 ekar (3.2 hektar)
Lokasi Peletakan	<ul style="list-style-type: none"> Jarak daripada persimpangan (minimum 200m); Akses terus kepada jalan 66 kaki (20.116m) : Dalam kawasan perumahan; Mempunyai laluan pengangkutan awam.
Kawasan Hijau Berlandskap	<ul style="list-style-type: none"> Sekurang - kurangnya 5% daripada luas tapak untuk kegunaan tanah lapang dan rekreasi; Digalakkan penyediaan <i>grass crate parking</i> dan <i>potted plant</i> untuk menambah penyediaan landskap hijau.
Kawasan Tepu Bina (Maksimum)	<ul style="list-style-type: none"> 60% daripada keluasan tapak pembangunan
Anjakan Bangunan (Minimum) Hadapan Tepi Belakang Anjakan Antara Bangunan	<ul style="list-style-type: none"> 6.096m + 2.0m landskap = 8.0m 6.096m 6.096m ½ daripada ketinggian bangunan atau minimum 6.096 meter (Pilih mana yang lebih besar).
Rizab Jalan (Minimum) Jalan Pengumpul / Tempatan Jalan Susur / Lay By / Drop Off Bukaan Laluan Keluar Masuk	<ul style="list-style-type: none"> 66 kaki (20.116m) 50 kaki (15.240m) 7.3 meter bagi 1 bukaan keluar masuk 6.0 meter bagi bukaan selorong sehala <p>Nota :</p> <ul style="list-style-type: none"> Penyediaan laluan utiliti 3.048m (10') bagi setiap kiri dan kanan jalan sekiranya jalan tersebut berkelebaran 24.384m (80') ke atas atau; Jalan 20.12m (66') yang berfungsi sebagai jalan pengumpul / penghubung.
Tempat Letak Kenderaan TL Kereta TL Motosikal TLK OKU	<ul style="list-style-type: none"> 1 TLK / 1 Pengajar 1 TLK / 1 Pentadbir Tambahan 10% Pelawat 20% daripada jumlah TLK Minimum 2 unit atau 2% daripada jumlah TLK, diletakkan berhampiran pintu masuk utama dengan kemudahan ramp dan railing
Kemudahan Sokongan	<ul style="list-style-type: none"> Pejabat pentadbiran Bilik guru Makmal sains / komputer Pondok pengawal Padang permainan

	<ul style="list-style-type: none"> • Bilik rawatan • Tandas • Kantin • Dewan • Pusat sumber / perpustakaan • Wakaf • Tiang bendera minima 3 unit • Papan tanda nama dan alamat bangunan • Pagar di sekeliling kawasan sekolah • Ruang letak basikal dan motosikal berbumbung • Laluan pejalan kaki • Pondok bas • Pra-Sekolah • Ruang solat/ musala berasingan lelaki dan perempuan minimum 6.096m x 6.096m (20' x 20') setiap satu lengkap dengan tempat berwuduk dan arah kiblat tidak menghadap pintu masuk. <p>Nota :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bagi cadangan kemudahan ruang solat / musala perlu disediakan mematuhi perkara berikut : <ol style="list-style-type: none"> i. Lokasi yang sesuai dan mudah diakses; ii. Dinyatakan anggaran jemaah.
Kemudahan Orang Kelainan Upaya (OKU)	<ul style="list-style-type: none"> • Rujuk Garis Panduan Kemudahan Sosial dan Masyarakat (KM 22 : Kemudahan Golongan Kelainan Upaya)
Kehijauan dan Keselamatan	<ul style="list-style-type: none"> • Pelaksanaan kejiranan hijau bagi setiap pembangunan melalui pendekatan : <ul style="list-style-type: none"> ➢ Menggalakkan pemasangan SPAH yang mempunyai bumbung $\geq 100\text{mp}$; ➢ Menggalakkan penggunaan solar (tenaga), kitar semula (sisa pepejal) dan pengkomposan (sisa makanan); ➢ Menggalakkan persekitaran hijau iaitu menyediakan kawasan hijau berlandskap. • Penerapan elemen-elemen Bandar Selamat melalui Prinsip CPTED. • Peletakan pili bomba hendaklah memenuhi keperluan Jabatan Bomba dan Penyelamat Malaysia.

Nota:

- i. SPAH hendaklah merujuk sepertimana Undang - Undang Kecil Bangunan Seragam (Pindaan), 2012

KM 08

KEMUDAHAN PENDIDIKAN : SEKOLAH AGAMA

➤ PIAWAIAN

Tadahan Penduduk (Orang)	<ul style="list-style-type: none"> > 5,000
Saiz Tapak (Minimum)	<ul style="list-style-type: none"> 2.0 ekar (0.809 hektar)
Lokasi Peletakan	<ul style="list-style-type: none"> Jarak daripada persimpangan (minimum 200m); Akses terus kepada jalan 66 kaki (20.116m) : Dalam kawasan perumahan; Mempunyai laluan pengangkutan awam; Digalakkan bersebelahan dengan masjid / surau.
Kawasan Hijau Berlandskap	<ul style="list-style-type: none"> Digalakkan penyediaan <i>grass crate parking</i> dan <i>potted plant</i> untuk menambah penyediaan landskap hijau.
Kawasan Tepu Bina (Maksimum)	<ul style="list-style-type: none"> 60% daripada keluasan tapak pembangunan
Anjakan Bangunan (Minimum)	<ul style="list-style-type: none"> 6.096m + 2.0m landskap = 8.0m
Hadapan	<ul style="list-style-type: none"> 6.096m
Tepi	<ul style="list-style-type: none"> 6.096m
Belakang	<ul style="list-style-type: none"> 6.096m
Anjakan Antara Bangunan	<ul style="list-style-type: none"> ½ daripada ketinggian bangunan atau minimum 6.096 meter (Pilih mana yang lebih besar).
Rizab Jalan (Minimum)	<ul style="list-style-type: none"> 66 kaki (20.116m)
Jalan Pengumpul / Tempatan	<ul style="list-style-type: none"> 12 kaki (3.716m)
Lay By	<ul style="list-style-type: none"> 7.3 meter bagi 1 bukaan keluar masuk 6.0 meter bagi bukaan selorong sehalu
Bukaan Laluan Keluar Masuk	<p>Nota :</p> <ul style="list-style-type: none"> Penyediaan laluan utiliti 3.048m (10') bagi setiap kiri dan kanan jalan sekiranya jalan tersebut berkelebaran 24.384m (80') ke atas atau; Jalan 20.12m (66') yang berfungsi sebagai jalan pengumpul / penghubung.
Tempat Letak Kenderaan	<ul style="list-style-type: none"> 1 TLK / 1 Pengajar 1 TLK / 1 Pentadbir Tambahan 10% Pelawat
TL Kereta	<ul style="list-style-type: none"> 20% daripada jumlah TLK
TL Motosikal	<ul style="list-style-type: none"> Minimum 2 unit atau 2% daripada jumlah TLK, diletakkan berhampiran pintu masuk utama dengan kemudahan ramp dan railing
TLK OKU	
Kemudahan Sokongan	<ul style="list-style-type: none"> Pejabat pentadbiran Bilik guru Pondok pengawal Padang permainan Bilik rawatan Tandas Kantin Tiang bendera minima 3 unit

	<ul style="list-style-type: none"> • Papan tanda nama dan alamat bangunan • Pagar di sekeliling kawasan sekolah • Ruang letak basikal dan motosikal berbumbung • Laluan pejalan kaki • Ruang solat/ musala berasingan lelaki dan perempuan minimum 6.096m x 6.096m (20' x 20') setiap satu lengkap dengan tempat berwuduk dan arah kiblat tidak menghadap pintu masuk. <p>Nota :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bagi cadangan kemudahan ruang solat / musala perlu disediakan mematuhi perkara berikut : <ol style="list-style-type: none"> i. Lokasi yang sesuai dan mudah diakses; ii. Dinyatakan anggaran jemaah.
<p>Kemudahan Orang Kelainan Upaya (OKU)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rujuk Garis Panduan Kemudahan Sosial dan Masyarakat (KM 22 : Kemudahan Golongan Kelainan Upaya)
<p>Kehijauan dan Keselamatan</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pelaksanaan kejiranan hijau bagi setiap pembangunan melalui pendekatan : <ul style="list-style-type: none"> ➢ Menggalakkan pemasangan SPAH yang mempunyai bumbung $\geq 100\text{mp}$; ➢ Menggalakkan penggunaan solar (tenaga), kitar semula (sisa pepejal) dan pengkomposan (sisa makanan); ➢ Menggalakkan persekitaran hijau iaitu menyediakan kawasan hijau berlandskap. • Penerapan elemen-elemen Bandar Selamat melalui Prinsip CPTED. • Peletakan pili bomba hendaklah memenuhi keperluan Jabatan Bomba dan Penyelamat Malaysia.

Nota:

- i. SPAH hendaklah merujuk sepertimana Undang - Undang Kecil Bangunan Seragam (Pindaan), 2012

KM 09

KEMUDAHAN PENDIDIKAN : TADIKA DAN TASKA

➤ PIAWAIAN

Garis Panduan ini hanya terpakai untuk tadika dan taska yang dibina secara free standing building sahaja dan tidak terpakai bagi tadika / taska di kawasan rumah atau kedai jenis teres / berkembar.

Tadahan Penduduk (Orang)	<ul style="list-style-type: none"> • 1 unit bagi 200 unit rumah (bertanah) <p>Nota :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bagi pemajuan yang mempunyai rizab tadika lebih daripada 3 unit : <ol style="list-style-type: none"> i. 1 daripadanya ditukar kepada Rumah Kebajikan Awam; ii. Baki unit boleh diintegrasikan dengan Dewan (Keluasan minima 1.0 ekar)
Saiz Tapak (Minimum)	<ul style="list-style-type: none"> • 0.2 ekar (0.101 hektar)
Ketinggian (Maksimum)	<ul style="list-style-type: none"> • 2 tingkat
Kawasan Hijau Berlandskap	<ul style="list-style-type: none"> • Digalakkan penyediaan <i>grass crate parking</i> dan <i>potted plant</i> untuk menambah penyediaan landskap hijau.
Kawasan Tepu Bina (Maksimum)	<ul style="list-style-type: none"> • 60% daripada keluasan tapak pembangunan
Anjakan Bangunan (Minimum)	<ul style="list-style-type: none"> • 6.096m <p>Hadapan</p> <ul style="list-style-type: none"> • 3.0m <p>Tepi</p> <ul style="list-style-type: none"> • 3.0m <p>Belakang</p>
Rizab Jalan (Minimum)	<ul style="list-style-type: none"> • 50 kaki (15.240m) • 7.3 meter bagi 1 bukaan keluar masuk • 6.0 meter bagi bukaan selorong sehalu <p>Nota :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Penyediaan laluan utiliti 3.048m (10') bagi setiap kiri dan kanan jalan sekiranya jalan tersebut berkelebaran 24.384m (80') ke atas atau; - Jalan 20.12m (66') yang berfungsi sebagai jalan pengumpul / penghubung.
Tempat Letak Kenderaan	<ul style="list-style-type: none"> • 1 TLK / 1 Pengajar • 1 TLK / 1 Pentadbir • Tambahan 10% Pelawat <p>TL Kereta</p> <ul style="list-style-type: none"> • 20% daripada jumlah TLK <p>TL Motosikal</p> <ul style="list-style-type: none"> • Minimum 2 unit atau 2% daripada jumlah TLK, diletakkan berhampiran pintu masuk utama dengan kemudahan ramp dan railing <p>TLK OKU</p>
Kemudahan Sokongan	<ul style="list-style-type: none"> • Pejabat pentadbiran • Bilik guru • Tandas • Ruang makan / Pantri • Papan tanda nama dan alamat bangunan • Padang / Kawasan permainan • Pagar di sekeliling kawasan • Ruang solat/ musala

Kemudahan Orang Kelainan Upaya (OKU)

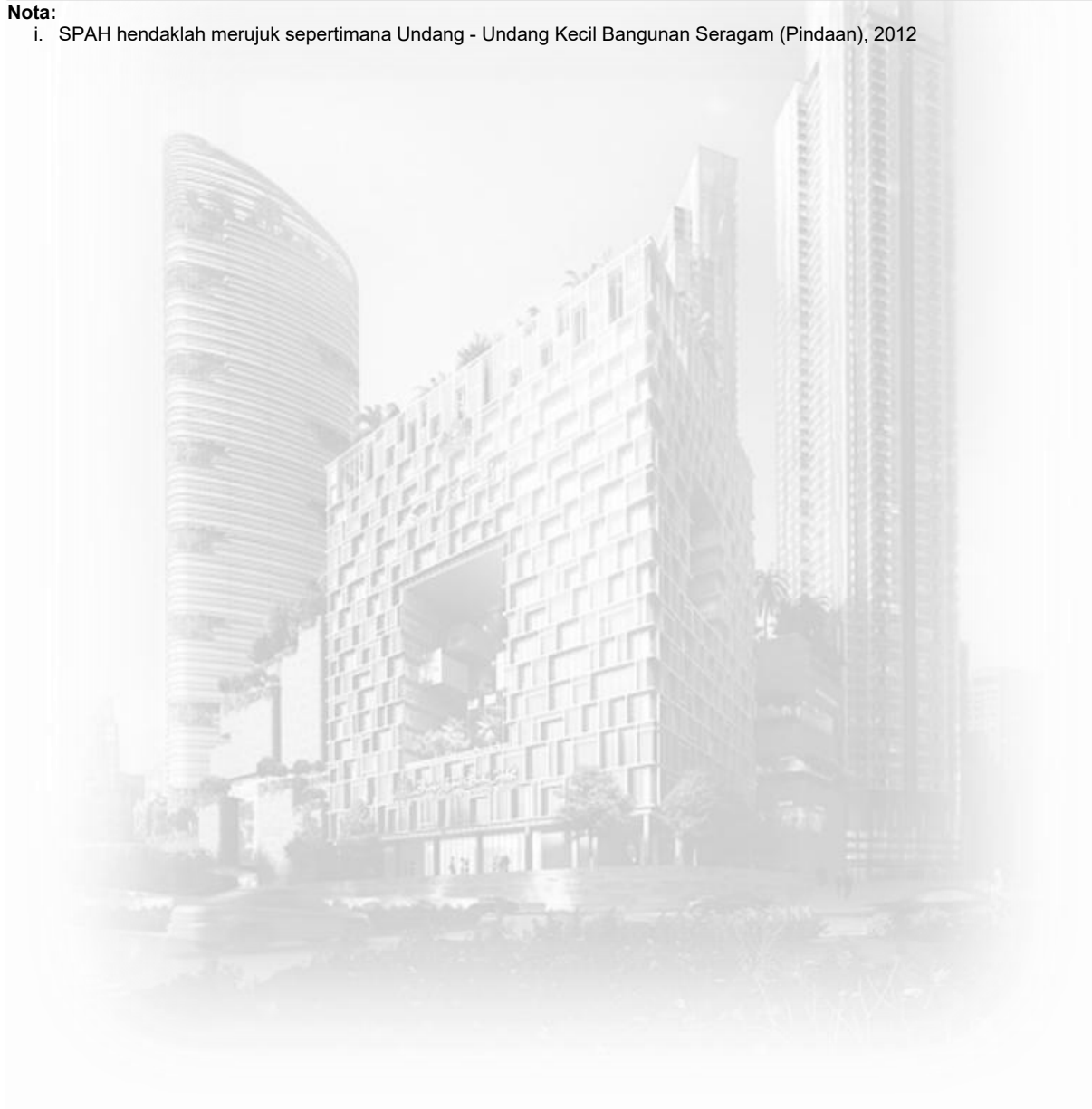
- Rujuk Garis Panduan Kemudahan Sosial dan Masyarakat (KM 22 : Kemudahan Golongan Kelainan Upaya)

Kehijauan dan Keselamatan

- Pelaksanaan kejuranan hijau bagi setiap pembangunan melalui pendekatan :
 - Menggalakkan pemasangan SPAH yang mempunyai bumbung $\geq 100\text{mp}$;
 - Menggalakkan penggunaan solar (tenaga), kitar semula (sisa pepejal) dan pengkomposan (sisa makanan);
 - Menggalakkan persekitaran hijau iaitu menyediakan kawasan hijau berlandskap.
- Penerapan elemen-elemen Bandar Selamat melalui Prinsip CPTED.
- Peletakan pili bomba hendaklah memenuhi keperluan Jabatan Bomba dan Penyelamat Malaysia.

Nota:

- SPAH hendaklah merujuk sepertimana Undang - Undang Kecil Bangunan Seragam (Pindaan), 2012

KM 10

KEMUDAHAN RUMAH IBADAT : RUMAH IBADAT ISLAM

➤ PIAWAIAN

MASJID	
Tadahan Penduduk (Orang)	<ul style="list-style-type: none"> • Minimum 5,000
Saiz Tapak (Minimum)	<ul style="list-style-type: none"> • 3.0 ekar (1.2 hektar)
Kawasan Hijau Berlandskap	<ul style="list-style-type: none"> • Sekurang - kurangnya 5% daripada luas tapak untuk kegunaan tanah lapang dan rekreasi; • Digalakkan penyediaan <i>grass crate parking</i> dan <i>potted plant</i> untuk menambah penyediaan landskap hijau.
Kawasan Tepu Bina (Maksimum)	<ul style="list-style-type: none"> • 60% daripada keluasan tapak pembangunan
Ketinggian Bangunan	<ul style="list-style-type: none"> • Sekiranya bangunan Masjid berhampiran dengan Rumah Ibadat Bukan Islam (RIBI), ketinggian struktur bangunan Masjid hendaklah mengatasi ketinggian RIBI sekurang - kurangnya bagi struktur bangunan menara azan (<i>Minaret</i>) dalam <i>radius</i> 0.3 km.
Anjakan Bangunan (Minimum)	<ul style="list-style-type: none"> • 6.096m + 2.0m landskap = 8.0m
Hadapan	<ul style="list-style-type: none"> • 6.096m
Tepi	<ul style="list-style-type: none"> • 6.096m
Belakang	<ul style="list-style-type: none"> • 6.096m
Rizab Jalan (Minimum)	<ul style="list-style-type: none"> • 66 kaki (20.116m) • 50 kaki (15.240m) • 7.3 meter bagi 1 bukaan keluar masuk • 6.0 meter bagi bukaan selorong sehalu <p>Nota :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Penyediaan laluan utiliti 3.048m (10') bagi setiap kiri dan kanan jalan sekiranya jalan tersebut berkelebaran 24.384m (80') ke atas atau; - Jalan 20.12m (66') yang berfungsi sebagai jalan pengumpul / penghubung.
Tempat Letak Kenderaan	<ul style="list-style-type: none"> • 1 TLK / 15mp luas lantai ruang solat • 20% daripada jumlah TLK • Minimum 2 unit atau 2% daripada jumlah TLK, diletakkan berhampiran pintu masuk utama dengan kemudahan ramp dan railing • 1 TLK Khas bagi kenderaan van jenazah
TL Kereta	
TL Motosikal	
TLK OKU	
Lain - lain TLK	
Kemudahan Sokongan	<ul style="list-style-type: none"> • Mihrab dan ruang solat • Pejabat imam, bilal dan kadi • Bilik mesyuarat / dewan mesyuarat • Bilik kaunseling • Perpustakaan / pusat sumber / bilik bacaan • Ruang untuk pungutan zakat • Ruang pameran • Laluan pejalan kaki • Asrama mini untuk musafir • Stor pengurusan jenazah

	<ul style="list-style-type: none"> Balai islam Ruang mengambil wuduk berasingan lelaki dan wanita. Bilik persalinan, bilik mandi dan tandas berasingan lelaki dan wanita. Kuarters
Kemudahan Orang Kelainan Upaya (OKU)	<ul style="list-style-type: none"> Rujuk Garis Panduan Kemudahan Sosial dan Masyarakat (KM 22 : Kemudahan Golongan Kelainan Upaya)
Kehijauan dan Keselamatan	<ul style="list-style-type: none"> Pelaksanaan keajiranan hijau bagi setiap pembangunan melalui pendekatan : <ul style="list-style-type: none"> Menggalakkan pemasangan SPAH yang mempunyai bumbung $\geq 100\text{mp}$; Menggalakkan penggunaan solar (tenaga), kitar semula (sisa pepejal) dan pengkomposan (sisa makanan); Menggalakkan persekitaran hijau iaitu menyediakan kawasan hijau berlandskap. Penerapan elemen-elemen Bandar Selamat melalui Prinsip CPTED. Peletakan pili bomba hendaklah memenuhi keperluan Jabatan Bomba dan Penyelamat Malaysia.
SURAU	
Tadahan Penduduk (Orang)	<ul style="list-style-type: none"> 1,000
Saiz Tapak (Minimum)	<ul style="list-style-type: none"> 0.5 ekar (0.2 hektar)
Kawasan Hijau Berlandskap	<ul style="list-style-type: none"> Digalakkan penyediaan <i>grass crate parking</i> dan <i>potted plant</i> untuk menambah penyediaan landskap hijau.
Kawasan Tepu Bina (Maksimum)	<ul style="list-style-type: none"> 60% daripada keluasan tapak pembangunan
Ketinggian Bangunan	<ul style="list-style-type: none"> Sekiranya bangunan Surau berhampiran dengan Rumah Ibadat Bukan Islam (RIBI), ketinggian struktur bangunan Surau hendaklah mengatasi ketinggian RIBI sekurang - kurangnya bagi struktur bangunan menara azan (<i>Minaret</i>) dalam <i>radius</i> 0.3 km.
Anjakan Bangunan (Minimum)	<ul style="list-style-type: none"> Hadapan 6.096m + 2.0m landskap = 8.0m Tepi 3.0m Belakang 3.0m
Rizab Jalan (Minimum)	<ul style="list-style-type: none"> Jalan Tempatan 50 kaki (15.240m) Bukaan Laluan Keluar Masuk 7.3 meter bagi 1 bukaan keluar masuk 6.0 meter bagi bukaan selorong sehalu <p>Nota :</p> <ul style="list-style-type: none"> Penyediaan laluan utiliti 3.048m (10') bagi setiap kiri dan kanan jalan sekiranya jalan tersebut berkelebaran 24.384m (80') ke atas atau; Jalan 20.12m (66') yang berfungsi sebagai jalan pengumpul / penghubung.
Tempat Letak Kenderaan	<ul style="list-style-type: none"> TL Kereta 1 TLK / 15mp luas lantai ruang solat TL Motosikal 20% daripada jumlah TLK TLK OKU Minimum 2 unit atau 2% daripada jumlah TLK, diletakkan berhampiran pintu masuk utama dengan kemudahan ramp dan railing Lain - lain TLK 1 TLK Khas bagi kenderaan van jenazah (Sekiranya ada)
Kemudahan Sokongan	<ul style="list-style-type: none"> Mihrab dan ruang solat Pejabat imam dan bilal Tempat pengurusan jenazah Bilik penyediaan makanan Ruang mengambil wuduk berasingan lelaki dan wanita. Bilik persalinan, bilik mandi dan tandas berasingan lelaki dan wanita.

Nota:

- SPAH hendaklah merujuk sepertimana Undang - Undang Kecil Bangunan Seragam (Pindaan), 2012

KM 11

KEMUDAHAN RUMAH IBADAT : RUMAH IBADAT BUKAN ISLAM (TOKONG, KUIL, GEREJA DAN LAIN-LAIN)

➤ PIAWAIAN

Tadahan Penduduk (Orang)	<ul style="list-style-type: none"> • 5,000 / 1 tapak
Saiz Tapak (Minimum)	<ul style="list-style-type: none"> • 0.5 ekar (0.2 hektar)
Kawasan Hijau Berlandskap	<ul style="list-style-type: none"> • Sekurang - kurangnya 5% daripada luas tapak untuk kegunaan tanah lapang dan rekreasi; • Digalakkan penyediaan <i>grass crate parking</i> dan <i>potted plant</i> untuk menambah penyediaan landskap hijau.
Kawasan Tepu Bina (Maksimum)	<ul style="list-style-type: none"> • 60% daripada keluasan tapak pembangunan
Ketinggian (Maksimum)	<ul style="list-style-type: none"> • 15.0m - Ketinggian maksimum adalah termasuk bangunan dan arca (struktur paling tinggi); - Disesuaikan dengan ketinggian persekitaran. <p>Nota :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ketinggian Rumah Ibadat Bukan Islam (RIBI) hendaklah tidak melebihi ketinggian masjid / surau (Minaret) dalam radius berikut : <ol style="list-style-type: none"> 0.3km radius : Masjid Tempatan; 0.2km radius : Surau
Anjakan Bangunan (Minimum)	<ul style="list-style-type: none"> • 6.096m + 2.0m landskap = 8.0m
Hadapan	<ul style="list-style-type: none"> • 6.096m
Tepi	<ul style="list-style-type: none"> • 6.096m
Belakang	<ul style="list-style-type: none"> • 6.096m
Rizab Jalan (Minimum)	<ul style="list-style-type: none"> • 66 kaki (20.116m)
Jalan Pengumpul / Tempatan	<ul style="list-style-type: none"> • 50 kaki (15.240m) - Tertakluk kepada ulasan Jabatan Kerja Awam, MBJB
Jalan Susur / Lay By / Drop Off	<ul style="list-style-type: none"> • 7.3 meter bagi 1 bukaan keluar masuk
Bukaan Laluan Keluar Masuk	<ul style="list-style-type: none"> • 6.0 meter bagi bukaan selorong sehala <p>Nota :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Penyediaan laluan utiliti 3.048m (10') bagi setiap kiri dan kanan jalan sekiranya jalan tersebut berkelebaran 24.384m (80') ke atas atau; - Jalan 20.12m (66') yang berfungsi sebagai jalan pengumpul / penghubung.
Tempat Letak Kenderaan	<ul style="list-style-type: none"> • 1 TLK / 15mp luas lantai ruang solat + 20% untuk pelawat
TL Kereta	<ul style="list-style-type: none"> • 20% daripada jumlah TLK
TL Motosikal	<ul style="list-style-type: none"> • Minimum 2 unit atau 2% daripada jumlah TLK, diletakkan berhampiran pintu masuk utama dengan kemudahan ramp dan railing <p>Nota :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lain-lain aktiviti yang dicadangkan seperti dewan serbaguna, asrama, ruang kebudayaan dan lain-lain aktiviti perlu disediakan keperluan tempat letak kenderaan mengikut piawaian yang ditetapkan.
TLK OKU	
Kemudahan Sokongan	<ul style="list-style-type: none"> • Bangunan penyembahan yang mengandungi ruang tempat penyembahan, ruang peletakan patung atau imej penyembahan, ruang perhimpunan dan ruang menyimpan peralatan penyembahan • Ruang dapur / jamuan

	<ul style="list-style-type: none"> • Ruang kebudayaan dan kesenian • Pejabat pengurusan • Bilik kaunseling • Bilik kelas ajaran keagamaan • Ruang untuk aktiviti komuniti
<p>Perancangan Tapak</p>	<p><u>Perancangan Tapak</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Penyediaan tempat ibadat bukan Islam diharuskan setakat bagi mereka mengamalkan kepercayaan agama masing - masing; • Merizabkan tapak yang sesuai untuk dijadikan tempat ibadat bukan Islam secara sah; • Menyediakan ruang atau dewan penemuan masyarakatnya; • Jika tempat ibadat bukan islam yang hendak dibina terletak di dalam kawasan di mana majoriti masyarakatnya bukan penganut agama tersebut, maka notis hendaklah disampaikan kepada jiran - jiran bersebelahan sekurang - kurangnya 40 buah rumah untuk mendapatkan pandangan dan kemusykilan sebelum ianya dapat diluluskan; • Konsep pemusatan perlu mengambilkira kriteria seperti : <ul style="list-style-type: none"> - Kemampuan, keluasan jalan untuk menampung jumlah kenderaan; - Keserasian lokasi alam sekitar; dan - Persetujuan penduduk setempat dan keperluannya. <p><u>Lokasi Peletakan</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Rumah ibadat hendaklah didirikan di tengah - tengah kelompok masyarakat berkenaan; • Perancangan tapak untuk pembinaan tempat ibadat bukan islam hendaklah mengikut piawaian yang ditetapkan; • Tiap - tiap keramat atau tempat penyembahan sementara yang dibina di tapak projek pembinaan hendaklah dimansuhkan sebaik sahaja projek siap; • Tidak dibenarkan dibina dikawasan lapang dan tidak boleh ditempatkan di sekeliling loji kumbahan atau pencawang TNB; • Menyediakan jalan susur dan kemudahan tempat letak kereta yang secukupnya supaya tidak mengganggu lalu lintas; • Persekitaran tempat ibadat bukan islam perlulah harmoni dengan kawasan persekitaran; • Penyediaan zon pemisah adalah perlu bagi memisahkan tempat tersebut dengan kediaman masyarakat islam sekurang - kurangnya 50m (165'). <p><u>Reka Bentuk</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Reka bentuk bangunan tempat ibadat bukan islam tidak dibenarkan mempunyai unsur - unsur penonjolan imej yang boleh menimbulkan sensitif kepada masyarakat persekitaran. • Ketinggian bangunan perlu mengambil kira keseragaman garis langit (<i>skyline</i>), warna dan pemandangan supaya ianya harmoni dengan pembangunan sekitar.
<p>Kemudahan Orang Kelainan Upaya (OKU)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rujuk Garis Panduan Kemudahan Sosial dan Masyarakat (KM 22 : Kemudahan Golongan Kelainan Upaya)
<p>Kehijauan dan Keselamatan</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pelaksanaan kejiranan hijau bagi setiap pembangunan melalui pendekatan : <ul style="list-style-type: none"> ➢ Menggalakkan pemasangan SPAH yang mempunyai bumbung $\geq 100\text{mp}$; ➢ Menggalakkan penggunaan solar (tenaga), kitar semula (sisa pepejal) dan pengkomposan (sisa makanan); ➢ Menggalakkan persekitaran hijau iaitu menyediakan kawasan hijau berlandskap. • Penerapan elemen-elemen Bandar Selamat melalui Prinsip CPTED. • Peletakan pili bomba hendaklah memenuhi keperluan Jabatan Bomba dan Penyelamat Malaysia.

Nota:

- SPAH hendaklah merujuk sepertimana Undang - Undang Kecil Bangunan Seragam (Pindaan), 2012

KM 12

KEMUDAHAN PERKUBURAN : PERKUBURAN ISLAM

➤ PIAWAIAN

Dasar Kerajaan Negeri Bagi Penyediaan Kubur

- Setiap pembangunan yang mempunyai keluasan 250 ekar (100 hektar) atau lebih hendaklah menyediakan tapak perkuburan Islam seluas 8.0 ekar (3.2 hektar) dalam kawasan yang dibangunkan untuk diserahkan kepada Kerajaan Negeri dan dirizabkan di bawah Seksyen 62 Kanun Tanah Negara.
- Bagi pembangunan yang kurang daripada 250 ekar (100 hektar), pemaju / pemilik tanah tidak dikehendaki menyediakan tapak kubur dalam kawasan pembangunan mereka tetapi dikehendaki menyumbang kepada 'Tabung Amanah Perkuburan'. Tabung Amanah Perkuburan ini berperanan untuk menyalurkan dana atau kewangan bagi membantu Kerajaan Negeri untuk menyediakan tapak-tapak perkuburan di Negeri Johor.
- Bayaran caruman Tabung Amanah Perkuburan ini hanya dikenakan kepada pembangunan untuk tujuan bangunan kediaman sahaja. Sekiranya pembangunan yang dicadangkan melibatkan pembangunan bercampur, pengiraan hanya dikira berdasarkan kepada unit bangunan kediaman yang dibina.
- Keperluan penganan syarat penyediaan tapak perkuburan / caruman tapak perkuburan ini juga, disyorkan untuk dijadikan syarat tambahan dalam setiap kelulusan Kebenaran Merancang oleh Pihak Berkuasa Perancang Tempatan.

Nota :

- Penentuan keperluan rizab kubur adalah merujuk kepada KM14 : Piawaian Umum Tanah Perkuburan.

ASPEK	KRITERIA	GARIS PANDUAN
Perancangan Tapak	Kepercayaan Agama dan Adat Resam	<p>Tanah Perkuburan Islam</p> <ul style="list-style-type: none"> • Peletakan biasanya berhampiran dengan masjid dan kawasan perumahan untuk memudahkan pengurusan jenazah untuk disembahyangkan dahulu sebelum dikebumikan serta memudahkan mereka menziarahi si mati; dan • Jenazah diwajibkan menghadap kiblat atau arah kaabah. Bagi tujuan ini, tanah yang rata adalah paling sesuai.
	Kesihatan Umum	<ul style="list-style-type: none"> • Kubur baru hendaklah digali tidak kurang dari 6' dari kubur lama dan tanah perkuburan tidak boleh digunakan semula sebelum 30 - 50 tahun mengikut keadaan tanah selepas pengebumian terakhir. • Jarak di antara tanah perkuburan dan rumah kediaman yang terdekat ialah sekurang - kurangnya 12.192m (40') • Menyediakan zon pemisah di antara tanah perkuburan dan punca - punca air untuk menjamin kesihatan umum mengikut ketetapan JPS dan JMG.
	Topografi dan Struktur Tanah	<ul style="list-style-type: none"> • Jenis tanah yang paling sesuai ialah tanah terbuka jenis poros yang akan memudahkan laluan air dan udara ke semua arah. • Tanah perkuburan hendaklah sekurang - kurangnya berada pada paras 1.828m di atas paras banjir bagi tiap - tiap pusingan 100 tahun melebihi 1.828m di bawah permukaan bumi.

ASPEK	KRITERIA	GARIS PANDUAN
Susun Atur Tanah Perkuburan		<ul style="list-style-type: none"> Tanah perkuburan tidak sesuai bagi kawasan - kawasan seperti berikut : <ul style="list-style-type: none"> Kawasan - kawasan banjir dan tanah runtuh; Kawasan - kawasan yang kerap diancam hakisan seperti sungai dan laut; Tanah paya dan bercerun; dan Tanah paya dan jenis liat. Tanah perkuburan hendaklah jauh dari kawasan sungai, saluran atau lain - lain punca air kerana ini akan mengakibatkan pengaliran air dari kawasan perkuburan ke tempat - tempat tersebut.
	Sistem Modul	<ul style="list-style-type: none"> Sistem modul ini mengandungi 2 barisan kubur di mana satu baris terdiri daripada 20 lot kubur; Tiap - tiap tanah perkuburan haruslah mengandungi sekurang - kurangnya 15 modul yang boleh memuatkan sebanyak 600 lot kubur. Keperluan ruang ialah 2.5 ekar (1.0 hektar).
	Kemudahan Awam	<ul style="list-style-type: none"> Menyediakan 8 - 10 lot tempat letak kereta. Tiap - tiap satu lot adalah seluas 20 - 25mp (215.3– 269.1kp). Ini termasuk kawasan untuk landskap; Menyediakan 2 lot tempat meletak bas; Kawasan seluas 400mp (4,305.6kp) untuk satu bangunan awam. Bangunan ini akan memuatkan pejabat pentadbiran, kawasan rehat dan tandas; Menyediakan kemudahan utiliti yang secukupnya.
	Landskap dan Penampan	<ul style="list-style-type: none"> Satu rizab landskap selebar 1.5m diperlukan di sepanjang garis mendatar pejalan kaki. Landskap dan pokok - pokok bukan sahaja dapat meningkatkan suasana yang menarik kepada sesuatu kawasan tanah perkuburan malah juga dapat bertindak sebagai zon pemisah di antara dua jenis kegunaan tanah. Rupa bentuk landskap dan jenis pokok perlulah mematuhi syarat - syarat seperti yang dinyatakan dalam Garis Panduan Landskap Negara, 1995.
	Sistem Peredaran	<ul style="list-style-type: none"> Menyediakan sistem peredaran selebar 2m mengelilingi setiap modul iaitu : <ul style="list-style-type: none"> Jalan masuk ke setiap lot kubur; Membawa keranda; dan Pergerakan penggali.

Nota:

- Perlu dirujuk bersama Garis Panduan Perancangan Tanah Perkuburan dan Krematorium, JPBD Semenanjung Malaysia, 2011.

KM 13

KEMUDAHAN PERKUBURAN : PERKUBURAN BUKAN ISLAM

➤ PIAWAIAN

ASPEK	KRITERIA	GARIS PANDUAN
Perancangan Tapak	Perletakan	<p>Tanah Perkuburan Cina</p> <ul style="list-style-type: none"> Penganut <i>ancestor worship</i> mengambilkira adat feng shui. Bagi adat ini parameter - parameter adalah seperti berikut: <ul style="list-style-type: none"> Bentuk muka bumi yang landai di lereng - lereng bukit, tanpa bukit - bukit kecil, batu besar atau bentuk - bentuk buatan manusia seperti empangan; dan Kewujudan badan - badan yang mengandungi air di hadapan kubur - kubur melambangkan kekayaan dan kemewahan kepada kedua-dua pihak yang hidup dan yang mati. <p>Tanah Perkuburan Hindu</p> <ul style="list-style-type: none"> Kaum Hindu lebih mementingkan kepada pembakaran mayat dan tidak ada apa - apa faktor khas yang perlu dipertimbangkan di dalam peletakan tanah perkuburan mereka. Walau bagaimanapun, tanah yang rata adalah sesuai untuk memudahkan pengurusan mayat. <p>Tanah Perkuburan Kristian</p> <ul style="list-style-type: none"> Taburan tanah perkuburan untuk orang - orang kristian juga tidak menekankan kepada apa - apa kriteria khas, selain tanah yang rata dan sesuai untuk memudahkan pengurusan mayat.
	Kesihatan Umum	<ul style="list-style-type: none"> Kubur baru hendaklah digali tidak kurang dari 6' dari kubur lama dan tanah perkuburan tidak boleh digunakan semula sebelum 30 - 50 tahun mengikut keadaan tanah selepas pengebumian terakhir. Jarak di antara tanah perkuburan dan rumah kediaman yang terdekat ialah sekurang - kurangnya 12.192m (40'). Menyediakan zon pemisah di antara tanah perkuburan dan punca - punca air untuk menjamin kesihatan umum mengikut ketetapan JPS dan JMG.
	Topografi dan Struktur Tanah	<ul style="list-style-type: none"> Jenis tanah yang paling sesuai ialah tanah terbuka jenis poros yang akan memudahkan laluan air dan udara ke semua arah. Tanah perkuburan hendaklah sekurang - kurangnya berada pada paras 2.0m di atas paras banjir bagi tiap - tiap pusingan 100 tahun melebihi 2.0m di bawah permukaan bumi. Tanah perkuburan tidak sesuai bagi kawasan - kawasan seperti berikut : <ul style="list-style-type: none"> Kawasan - kawasan banjir dan tanah runtuh; Kawasan - kawasan yang kerap diancam hakisan seperti sungai dan laut; Tanah paya dan bercerun; dan Tanah paya dan jenis liat.

ASPEK	KRITERIA	GARIS PANDUAN
		<ul style="list-style-type: none"> • Tanah perkuburan hendaklah jauh dari kawasan sungai, saliran atau lain - lain punca air kerana ini akan mengakibatkan pengaliran air dari kawasan perkuburan ke tempat - tempat tersebut.
	Keperluan Ruang	<ul style="list-style-type: none"> • Keperluan ruang tanah perkuburan untuk sesuatu kawasan bergantung kepada saiz kubur, kadar kematian, pandangan penduduk setempat terhadap pembakaran dan penggunaan semula tanah perkuburan. • Bagi memudahkan pengiraan keperluan ruang tanah perkuburan bagi setiap 1,000 penduduk pada masa akan datang.
Susun Atur Tanah Perkuburan	Sistem Modul	<ul style="list-style-type: none"> • Sistem modul ini mengandungi 2 barisan kubur di mana satu baris terdiri daripada 20 lot kubur; • Tiap-tiap tanah perkuburan haruslah mengandungi sekurang -kurangnya 15 modul yang boleh memuatkan sebanyak 600 lot kubur. Keperluan ruang ialah 2.5 ekar (1.0 hektar).
	Kemudahan Awam	<ul style="list-style-type: none"> • Tiap - tiap satu lot adalah seluas 20 - 25mp (215.3 – 269.1kp). Ini termasuk kawasan untuk landskap. • Tempat letak kenderaan antara 8 - 10 tempat letak kereta dan 2 tempat letak bas. • Kawasan seluas 400mp (4305.6kp) untuk satu bangunan awam. Bangunan ini akan memuatkan pejabat pentadbiran, kawasan rehat dan tandas; • Menyediakan kemudahan utiliti yang secukupnya.
	Landskap dan Penampan	<ul style="list-style-type: none"> • Satu rizab landskap selebar 1.5m diperlukan di sepanjang garis mendatar pejalan kaki. Landskap dan pokok - pokok bukan sahaja dapat meningkatkan suasana yang menarik kepada sesuatu kawasan tanah perkuburan malah juga dapat bertindak sebagai zon pemisah di antara dua jenis kegunaan tanah. Rupa bentuk landskap dan jenis pokok perlulah mematuhi syarat - syarat seperti yang dinyatakan dalam Garis Panduan Landskap Negara, 1995.
	Sistem Peredaran	<ul style="list-style-type: none"> • Menyediakan sistem peredaran selebar 2m mengelilingi setiap modul iaitu : <ul style="list-style-type: none"> - Jalan masuk ke setiap lot kubur; - Membawa keranda; dan - Pergerakan penggali.
Susun Atur Krematoria	Krematoria Tradisional	<ul style="list-style-type: none"> • Krematoria jenis ini memerlukan minimum kawasan seluas 1.5 ekar (0.6 hektar) dan sesuai untuk kawasan luar bandar dan separa wilayah. Peletakan hendaklah diletakkan jauh daripada pembangunan sedia ada dan akan datang. • Komponen krematoria jenis tradisional adalah seperti berikut :- <ol style="list-style-type: none"> i. Kawasan membakar mayat berukuran 10m x 16m ii. Tempat membakar mayat berukuran 2m x 3m iii. Zon pemisah / perimeter planting : <ul style="list-style-type: none"> - 1 plot (2.0m sekeliling lot) - 2 atau lebih plot (2.0m menghadap rizab jalan) dan 1.0m sempadan bersama (ke plot perkuburan lain). • Kawasan rehat untuk para pengunjung dan pemerhati. • Tempat letak kenderaan antara 8 - 10 tempat letak kereta dan 2 tempat letak bas.

ASPEK	KRITERIA	GARIS PANDUAN	
	Krematoria Gas Moden	<ul style="list-style-type: none"> Tempat membuang sampah untuk aktiviti pembakaran mayat. Satu krematoria gas moden memerlukan kawasan 1.5 ekar (0.6 hektar) termasuk kawasan untuk landskap dan mengandungi komponen - komponen berikut :- <ol style="list-style-type: none"> Tempat pembuangan dan pembakaran sampah; Zon pemisah / perimeter planting <ul style="list-style-type: none"> 1 plot (2.0m sekeliling lot) 2 atau lebih plot (2.0m menghadap rizab jalan) dan 1.0m sempadan bersama (ke plot perkuburan lain). Tempat letak kenderaan antara 8 - 10 tempat letak kereta dan 2 tempat letak bas. 	
		KREMATORIA	JARAK JEJARI (KM)
		<ul style="list-style-type: none"> Krematoria gas moden 	<ul style="list-style-type: none"> Tidak melebihi 20km dari pusat bandar; 30m dari kawasan kediaman terdekat
		<ul style="list-style-type: none"> Krematoria moden dikongsi dengan beberapa bandar kecil yang lain 	<ul style="list-style-type: none"> 20km di antara 2-3 pusat bandar
	<ul style="list-style-type: none"> Krematoria jenis tradisional boleh disediakan 	<ul style="list-style-type: none"> 2 - 4km dari kawasan kediaman 	
ASPEK	GARIS PANDUAN		
Anjakan bangunan	<ul style="list-style-type: none"> 6.096m + 2.0m landskap menghadap rizab jalan dan sempadan bersama 		
Susun Atur dan Reka Bentuk Taman Peringatan	<ul style="list-style-type: none"> Semua tapak taman peringatan hendaklah mendapat kelulusan dari PBN terlebih dahulu. Taman peringatan memerlukan satu kawasan yang luas dan diletakkan di pinggir kawasan pembangunan. Susun atur dan reka bentuk tanah perkuburan dibahagikan kepada beberapa taman kecil. Sekiranya krematoria diperlukan sebahagian kawasan harus diperuntukkan bagi menyediakan krematoria. Susunatur dalam taman ini menekankan kepada rangkaian jalan yang menyeluruh serta sistem pejalan kaki. Kemudahan awam yang dicadangkan ialah bangunan umum atau rumah ibadat. Ketinggian dan reka bentuk batu - batu tanda kubur perlu dikawal supaya harmoni dengan lanskap keseluruhannya. 		

Nota:

- Perlu dirujuk bersama Garis Panduan Perancangan Tanah Perkuburan dan Krematorium, JPBD Semenanjung Malaysia, 2011.

KM 14

KEMUDAHAN PERKUBURAN : PIAWAIAN UMUM TANAH PERKUBURAN

➤ PIAWAIAN

ASPEK	ISLAM	CINA	HINDU	KRISTIAN
Lot Kubur	2.5m x 3m (8.202' x 9.842')	2.0m x 3.5m (6.561' x 11.482')	2.0m x 3m (6.561' x 9.842')	2.0m x 3m (6.561' x 9.842')
Keluasan Lot (Keperluan 5,000 penduduk dalam tempoh 20 tahun)	Minimum 2.5 ekar (1.0 hektar)		-	
Rizab Jalan (Minimum) Jalan Pengumpul / Tempatan Bukaan Laluan Keluar Masuk	<ul style="list-style-type: none"> • 66 kaki (20.116m) • 7.3 meter bagi 1 bukaan keluar masuk • 6.0 meter bagi bukaan selorong sehala <p>Nota :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Penyediaan laluan utiliti 3.048m (10') bagi setiap kiri dan kanan jalan sekiranya jalan tersebut berkelebaran 24.384m (80') ke atas atau; - Jalan 20.12m (66') yang berfungsi sebagai jalan pengumpul / penghubung. 			
Tempat Letak Kenderaan	<ul style="list-style-type: none"> TL Kereta • 8 - 10 petak TL Bas • 2 petak TLK OKU • Minimum 2 unit atau 2% daripada jumlah TLK, diletakkan berhampiran pintu masuk utama dengan kemudahan ramp dan railing 			

ASPEK	PENDUDUK (ORANG)	TANAH PERKUBURAN		KREMATORIA	JARAK KREMATORIA
		ISLAM	BUKAN ISLAM		
1 unit Kawasan Kejiranan	5,000 - 10,000	1.2 - 2.5 ekar (0.5 - 1.0 hektar)	0.5 - 1.0 ekar (0.2 - 0.4 hektar)	-	
2 -3 unit kawasan kejiranan	10,000 - 30,000	2.5 - 7.4 ekar (1.0 - 3.0 hektar)	1.0 - 3.0 ekar (0.4 - 1.2 hektar)	Krematoria Gas Moden yang terdekat di Bandar	2 - 4 km
Bandar besar	> 200,000	49.0 ekar (20.0 hektar)	20.0 ekar (8.0 hektar)	Kremtoria Gas Moden	Tidak melebihi 20km dari Pusat Bandar

Nota:

- Perlu dirujuk bersama Garis Panduan Perancangan Tanah Perkuburan dan Krematorium, JPBD Semenanjung Malaysia, 2011.

KM 15

KEMUDAHAN KOMUNITI : PERPUSTAKAAN

➤ PIAWAIAN

	PERPUSTAKAAN NEGERI	PERPUSTAKAAN DAERAH	PERPUSTAKAAN KOMUNITI
Hierarki	<ul style="list-style-type: none"> • Pusat Wilayah Negara • Pusat Wilayah Negeri / Ibu Negeri 	<ul style="list-style-type: none"> • Pusat Separa Wilayah Negeri • Pusat Petempatan Utama 	<ul style="list-style-type: none"> • Pusat Petempatan Utama • Pusat Pertumbuhan Desa • Kampung / kawasan perumahan / kejiranan • Petempatan Kecil
Tadahan Penduduk (Orang)	<ul style="list-style-type: none"> • Negeri 	<ul style="list-style-type: none"> • 10,000 - 50,000 	<ul style="list-style-type: none"> • 1,000 - 10,000
Saiz Tapak (Minimum)	<ul style="list-style-type: none"> • 2.5 ekar (1.0 hektar) 	<ul style="list-style-type: none"> • 0.75 ekar (0.3 hektar) 	<ul style="list-style-type: none"> • 0.3 - 0.5 ekar (0.1 hektar - 0.2 hektar)
Kawasan Hijau Berlandskap	<ul style="list-style-type: none"> • Sekurang - kurangnya 5% daripada luas tapak untuk kegunaan tanah lapang dan rekreasi; • Digalakkan penyediaan <i>grass crate parking</i> dan <i>potted plant</i> untuk menambah penyediaan landskap hijau. 		
Kawasan Tepu Bina (Maksimum)	<ul style="list-style-type: none"> • 60% daripada keluasan tapak pembangunan 		
Anjakan Bangunan (Minimum)	<ul style="list-style-type: none"> • 6.096m + 2.0m landskap = 8.0m 		
Hadapan	<ul style="list-style-type: none"> • 6.096m 		
Tepi	<ul style="list-style-type: none"> • 6.096m 		
Belakang	<ul style="list-style-type: none"> • 6.096m 		
Rizab Jalan (Minimum)	<ul style="list-style-type: none"> • 66 kaki (20.116m) • 7.3 meter bagi 1 bukaan keluar masuk • 6.0 meter bagi bukaan selorong sehalu <p>Nota :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Penyediaan laluan utiliti 3.048m (10') bagi setiap kiri dan kanan jalan sekiranya jalan tersebut berkelebaran 24.384m (80') ke atas atau; - Jalan 20.12m (66') yang berfungsi sebagai jalan pengumpul / penghubung. 		
Tempat Letak Kenderaan	<ul style="list-style-type: none"> • 1 TLK / 75mp luas lantai 		
TL Kereta	<ul style="list-style-type: none"> • 20% daripada jumlah TLK 		
TL Motosikal	<ul style="list-style-type: none"> • Minimum 2 unit atau 2% daripada jumlah TLK, diletakkan berhampiran pintu masuk utama dengan kemudahan ramp dan railing 		
TLK OKU			

	PERPUSTAKAAN NEGERI	PERPUSTAKAAN DAERAH	PERPUSTAKAAN KOMUNITI
Kemudahan Sokongan	<ul style="list-style-type: none"> • Ruang Pejabat • Ruang perkhidmatan • Pusat pemprosesan dan dokumentasi • Bilik ICT • Kafe • Ruang rehat • Ruang lokar • Ruang solat/ musala berasingan lelaki dan perempuan minimum 6.096m x 6.096m (20' x 20') setiap satu lengkap dengan tempat berwuduk dan arah kiblat tidak menghadap pintu masuk. • Tandas lelaki dan wanita berasingan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ruang pejabat • Ruang perkhidmatan • Ruang rehat • Ruang lokar • Ruang solat/ musala berasingan lelaki dan perempuan minimum 3.0m x 4.0m setiap satu lengkap dengan tempat berwuduk dan arah kiblat tidak menghadap pintu masuk. • Tandas lelaki dan wanita berasingan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ruang perkhidmatan • Ruang lokar • Ruang solat / musala • Tandas lelaki dan wanita • berasingan. <p>Nota :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Digalakkan diintegrasikan dengan dewan
	<p>Nota :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bagi cadangan kemudahan ruang solat / musala perlu disediakan mematuhi perkara berikut : <ol style="list-style-type: none"> i. Lokasi yang sesuai dan mudah diakses; ii. Dinyatakan anggaran jemaah. 		
Kemudahan Orang Kelainan Upaya (OKU)	<ul style="list-style-type: none"> • Rujuk Garis Panduan Kemudahan Sosial dan Masyarakat (KM 22 : Kemudahan Golongan Kelainan Upaya) 		
Kehijauan dan Keselamatan	<ul style="list-style-type: none"> • Pelaksanaan kejurangan hijau bagi setiap pembangunan melalui pendekatan : <ul style="list-style-type: none"> ➢ Menggalakkan pemasangan SPAH yang mempunyai bumbung $\geq 100\text{mp}$; ➢ Menggalakkan penggunaan solar (tenaga), kitar semula (sisa pepejal) dan pengkomposan (sisa makanan); ➢ Menggalakkan persekitaran hijau iaitu menyediakan kawasan hijau berlandskap. • Penerapan elemen-elemen Bandar Selamat melalui Prinsip CPTED. • Peletakan pili bomba hendaklah memenuhi keperluan Jabatan Bomba dan Penyelamat Malaysia. 		

Nota:

- i. SPAH hendaklah merujuk sepertimana Undang - Undang Kecil Bangunan Seragam (Pindaan), 2012

KM 16

KEMUDAHAN KOMUNITI : DEWAN SERBAGUNA, DEWAN ORANG RAMAI DAN BALAI RAYA

➤ PIAWAIAN

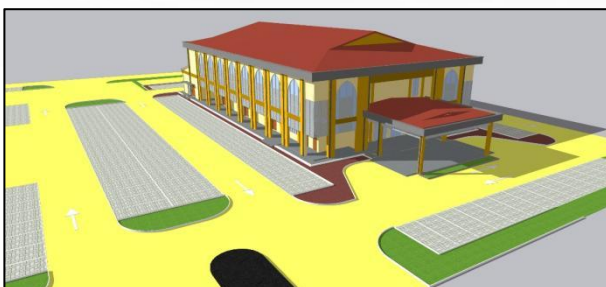
	DEWAN KOMUNITI / DEWAN SERBAGUNA	DEWAN ORANG RAMAI	BALAI RAYA
Hierarki	<ul style="list-style-type: none"> • Pusat Wilayah Negara • Pusat Wilayah Negeri / Ibu Negeri 	<ul style="list-style-type: none"> • Pusat Separa Wilayah Negeri • Pusat Petempatan Utama 	Nota : <ul style="list-style-type: none"> • Rizab balai raya dimansuhkan dan fungsinya diintegrasikan dengan dewan orang ramai dan tadika.
Tadahan Penduduk (Orang)	<ul style="list-style-type: none"> • > 10,001 (kawasan bandar) 	<ul style="list-style-type: none"> • 3,001 - 10,000 (bandar & mukim) 	<ul style="list-style-type: none"> • 1,000 - 3,000
Saiz Tapak (Minimum)	<ul style="list-style-type: none"> • 1.5 ekar (0.6 hektar) 	<ul style="list-style-type: none"> • 1.0 ekar (0.4 hektar) 	<ul style="list-style-type: none"> • 0.5 ekar (0.2 hektar)
Kawasan Hijau Berlandskap	<ul style="list-style-type: none"> • Sekurang - kurangnya 5% daripada luas tapak untuk kegunaan tanah lapang dan rekreasi; • Digalakkan penyediaan <i>grass crate parking</i> dan <i>potted plant</i> untuk menambah penyediaan landskap hijau. 		
Kawasan Tepu Bina (Maksimum)	<ul style="list-style-type: none"> • 60% daripada keluasan tapak pembangunan 		
Anjakan Bangunan (Minimum)	<ul style="list-style-type: none"> • 6.096m + 2.0m landskap = 8.0m • 6.096m • 6.096m 		
Rizab Jalan (Minimum)	<ul style="list-style-type: none"> • 66 kaki (20.116m) • 7.3 meter bagi 1 bukaan keluar masuk • 6.0 meter bagi bukaan selorong sehalu 		
Jalan Pengumpul / Tempatan Bukaan Laluan Keluar Masuk	<ul style="list-style-type: none"> • 66 kaki (20.116m) • 7.3 meter bagi 1 bukaan keluar masuk • 6.0 meter bagi bukaan selorong sehalu 		
	Nota : <ul style="list-style-type: none"> - Penyediaan laluan utiliti 3.048m (10') bagi setiap kiri dan kanan jalan sekiranya jalan tersebut berkelebaran 24.384m (80') ke atas atau; - Jalan 20.12m (66') yang berfungsi sebagai jalan pengumpul / penghubung. 		
Tempat Letak Kenderaan	<ul style="list-style-type: none"> • 1 TLK / 75mp luas lantai • 20% daripada jumlah TLK • Minimum 2 unit atau 2% daripada jumlah TLK, diletakkan berhampiran pintu masuk utama dengan kemudahan ramp dan railing 		
TL Kereta	<ul style="list-style-type: none"> • 1 TLK / 75mp luas lantai 		
TL Motosikal	<ul style="list-style-type: none"> • 20% daripada jumlah TLK 		
TLK OKU	<ul style="list-style-type: none"> • Minimum 2 unit atau 2% daripada jumlah TLK, diletakkan berhampiran pintu masuk utama dengan kemudahan ramp dan railing 		

	DEWAN KOMUNITI / DEWAN SERBAGUNA	DEWAN ORANG RAMAI	BALAI RAYA
Kemudahan Sokongan	<ul style="list-style-type: none"> • Pejabat pentadbiran • Gelanggang • badminton / sepak takraw • Pentas • Stor • Ruang solat/ musala berasingan lelaki dan perempuan minimum 3.0m x 4.0m setiap satu lengkap dengan tempat berwuduk dan arah kiblat tidak menghadap pintu masuk. • Tandas dan bilik persalinan lelaki dan wanita berasingan 	<ul style="list-style-type: none"> • Gelanggang • Badminton / sepak takraw • Stor • Ruang solat/ musala berasingan lelaki dan perempuan minimum 3.0m x 4.0m setiap satu lengkap dengan tempat berwuduk dan arah kiblat tidak menghadap pintu masuk. • Tandas lelaki dan wanita berasingan 	<ul style="list-style-type: none"> • Stor • Ruang solat / musala • Tandas lelaki dan wanita berasingan
	<p>Nota :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bagi cadangan kemudahan ruang solat / musala perlu disediakan mematuhi perkara berikut : <ol style="list-style-type: none"> i. Lokasi yang sesuai dan mudah diakses; ii. Dinyatakan anggaran jemaah. 		
Kemudahan Orang Kelainan Upaya (OKU)	<ul style="list-style-type: none"> • Rujuk Garis Panduan Kemudahan Sosial dan Masyarakat (KM 22 : Kemudahan Golongan Kelainan Upaya) 		
Kehijauan dan Keselamatan	<ul style="list-style-type: none"> • Pelaksanaan kejiranan hijau bagi setiap pembangunan melalui pendekatan : <ul style="list-style-type: none"> ➢ Menggalakkan pemasangan SPAH yang mempunyai bumbung $\geq 100\text{mp}$; ➢ Menggalakkan penggunaan solar (tenaga), kitar semula (sisa pepejal) dan pengkomposan (sisa makanan); ➢ Menggalakkan persekitaran hijau iaitu menyediakan kawasan hijau berlandskap. • Penerapan elemen-elemen Bandar Selamat melalui Prinsip CPTED. • Peletakan pili bomba hendaklah memenuhi keperluan Jabatan Bomba dan Penyelamat Malaysia. 		

Nota:

- i. SPAH hendaklah merujuk sepertimana Undang - Undang Kecil Bangunan Seragam (Pindaan), 2012

➤ **ILUSTRASI**

KM 17

KEMUDAHAN KOMUNITI : RUMAH KEBAJIKAN

➤ PIAWAIAN

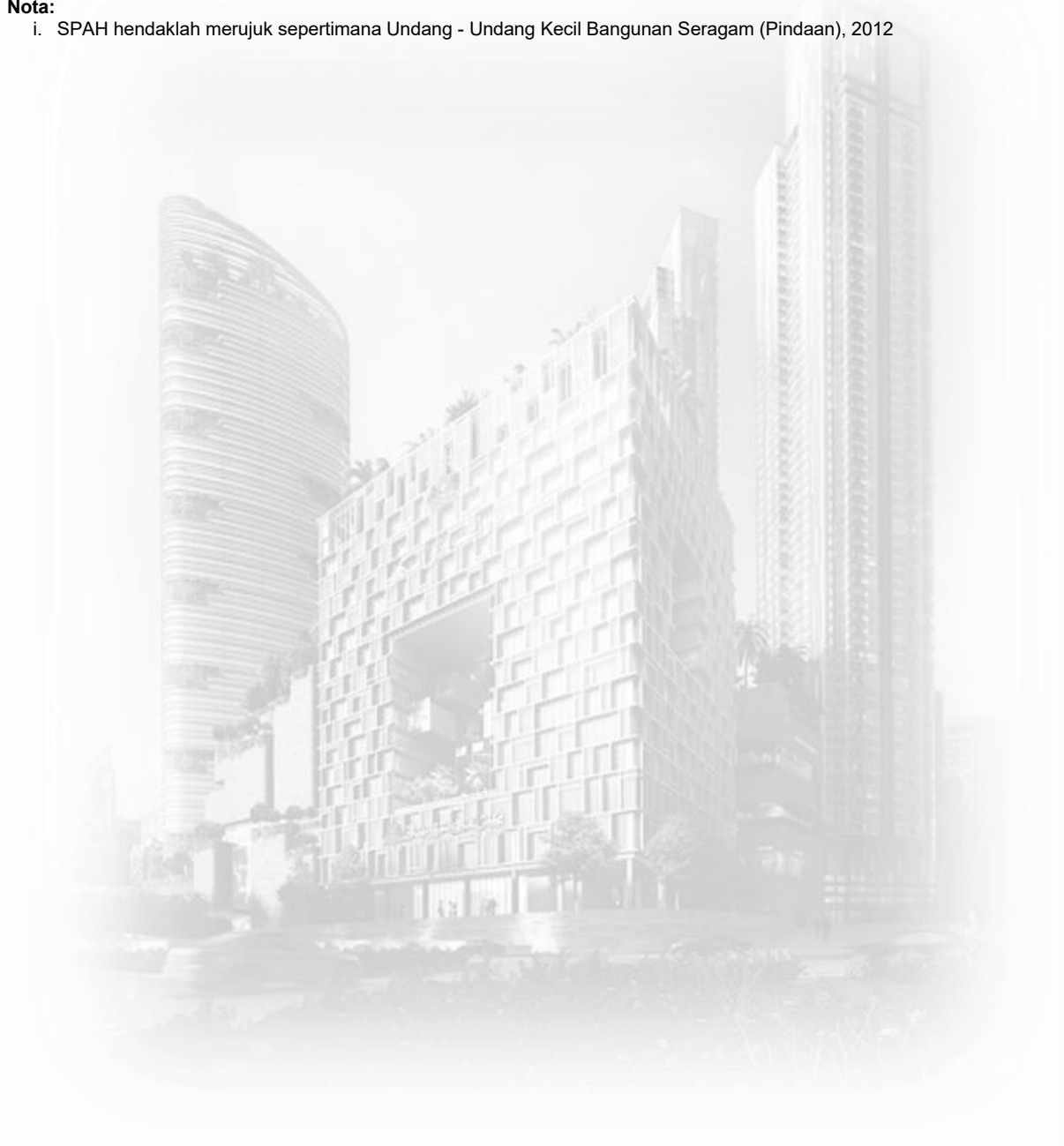
	KANAK - KANAK	WARGA EMAS	ORANG KELAINAN UPAYA
Saiz Tapak (Minimum)	• 1.5 ekar (0.6 hektar)	• 1.0 ekar (0.4 hektar)	• 0.5 ekar (0.2 hektar)
Kawasan Hijau Berlandskap	<ul style="list-style-type: none"> • Sekurang - kurangnya 5% daripada luas tapak untuk kegunaan tanah lapang dan rekreasi; • Digalakkan penyediaan <i>grass crate parking</i> dan <i>potted plant</i> untuk menambah penyediaan landskap hijau. 		
Kawasan Tepu Bina (Maksimum)	• 60% daripada keluasan tapak pembangunan		
Anjakan Bangunan (Minimum)	<ul style="list-style-type: none"> • 6.096m + 2.0m landskap = 8.0m • 6.096m • 6.096m 		
Rizab Jalan (Minimum)	<ul style="list-style-type: none"> • 66 kaki (20.116m) • 7.3 meter bagi 1 bukaan keluar masuk • 6.0 meter bagi bukaan selorong sehalu <p>Nota :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Penyediaan laluan utiliti 3.048m (10') bagi setiap kiri dan kanan jalan sekiranya jalan tersebut berkelebaran 24.384m (80') ke atas atau; - Jalan 20.12m (66') yang berfungsi sebagai jalan pengumpul / penghubung. 		
Tempat Letak Kenderaan	<ul style="list-style-type: none"> • 1 TLK / 1 kakitangan + 10% pelawat • 20% daripada jumlah TLK • Minimum 2 unit atau 2% daripada jumlah TLK, diletakkan berhampiran pintu masuk utama dengan kemudahan ramp dan railing 		
Kemudahan Sokongan	<ul style="list-style-type: none"> • Bilik pentadbiran • Ruang rehat • Ruang aktiviti • Ruang makan • Ruang solat/ musala berasingan lelaki dan perempuan minimum 3.0m x 4.0m setiap satu lengkap dengan tempat berwuduk dan arah kiblat tidak menghadap pintu masuk. • Bilik tidur lelaki dan perempuan berasingan • Tandas dan bilik persalinan lelaki dan wanita berasingan • Stor • Wakaf <p>Nota :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bagi cadangan kemudahan ruang solat / musala perlu disediakan mematuhi perkara berikut : <ul style="list-style-type: none"> i. Lokasi yang sesuai dan mudah diakses; ii. Dinyatakan anggaran jemaah. 		
Kemudahan Orang Kelainan Upaya (OKU)	• Rujuk Garis Panduan Kemudahan Sosial dan Masyarakat (KM 22 : Kemudahan Golongan Kelainan Upaya)		

Kehijauan dan Keselamatan

- Pelaksanaan kejuranan hijau bagi setiap pembangunan melalui pendekatan :
 - Menggalakkan pemasangan SPAH yang mempunyai bumbung $\geq 100\text{mp}$;
 - Menggalakkan penggunaan solar (tenaga), kitar semula (sisa pepejal) dan pengkomposan (sisa makanan);
 - Menggalakkan persekitaran hijau iaitu menyediakan kawasan hijau berlandskap.
- Penerapan elemen-elemen Bandar Selamat melalui Prinsip CPTED.
- Peletakan pili bomba hendaklah memenuhi keperluan Jabatan Bomba dan Penyelamat Malaysia.

Nota:

- i. SPAH hendaklah merujuk sepertimana Undang - Undang Kecil Bangunan Seragam (Pindaan), 2012

KM 18

KEMUDAHAN PENGANGKUTAN AWAM DARAT : TERMINAL PENGANGKUTAN AWAM

➤ PIAWAIAN

	TERMINAL ANTARABANGSA	TERMINAL UTAMA DAERAH	STESEN UTAMA PUSAT TEMPATAN (PUSAT BANDAR)
Lokasi Peletakan	<ul style="list-style-type: none"> Di pusat bandar atau metropolitan 	<ul style="list-style-type: none"> Terletak dalam kawasan pusat wilayah 	<ul style="list-style-type: none"> Terletak di pusat separa wilayah atau di bandar utama
Kriteria	<ul style="list-style-type: none"> Perkhidmatan rapid, perkhidmatan berfrekuensi tinggi. Servis multi - modal antarabangsa Perkhidmatan Inter - wilayah dan antarabangsa 	<ul style="list-style-type: none"> Terdapat satu atau lebih perkhidmatan rapid, perkhidmatan berfrekuensi tinggi Servis pengagih kepada stesen utama dan penyambung untuk ke perkhidmatan terminal antarabangsa 	<ul style="list-style-type: none"> Terdapat satu atau lebih perkhidmatan rapid, perkhidmatan berfrekuensi tinggi Servis pengagih kepada stesen tempatan dan perkhidmatan bas intra - bandar dalam lingkungan jarak 60km
Reka Bentuk	<ul style="list-style-type: none"> Bangunan terminal direkabentuk dengan mempunyai integrasi yang seamless dengan bangunan sekitar Menjadi mercu tanda 		
Saiz Tapak (Minimum)	<ul style="list-style-type: none"> 40 ekar (16.2 hektar) 	<ul style="list-style-type: none"> 20 ekar (8.1 hektar) 	<ul style="list-style-type: none"> 4 ekar (1.6 hektar)
Kawasan Hijau Berlandskap	<ul style="list-style-type: none"> Sekurang - kurangnya 5% daripada luas tapak untuk kegunaan tanah lapang dan rekreasi; Digalakkan penyediaan <i>grass crate parking</i> dan <i>potted plant</i> untuk menambah penyediaan landskap hijau. 		
Kawasan Tepu Bina (Maksimum)	<ul style="list-style-type: none"> 60% daripada keluasan tapak pembangunan 		
Anjakan Bangunan (Minimum)	<ul style="list-style-type: none"> 6.096m + 2.0m landskap = 8.0m 6.096m 6.096m 		
Rizab Jalan (Minimum)	<ul style="list-style-type: none"> 66 kaki (20.116m) 7.3 meter bagi 1 bukaan keluar masuk 6.0 meter bagi bukaan selorong sehalu <p>Nota :</p> <ul style="list-style-type: none"> Penyediaan laluan utiliti 3.048m (10') bagi setiap kiri dan kanan jalan sekiranya jalan tersebut berkelebaran 24.384m (80') ke atas atau; Jalan 20.12m (66') yang berfungsi sebagai jalan pengumpul / penghubung. 		
Tempat Letak Kenderaan (Terminal)	<ul style="list-style-type: none"> TL Kereta TL Motosikal TLK OKU 		
	<ul style="list-style-type: none"> 1 TLK / 75mp luas lantai 20% daripada jumlah TLK Minimum 2 unit atau 2% daripada jumlah TLK, diletakkan berhampiran pintu masuk utama dengan kemudahan ramp dan railing 		

Tempat Letak Kenderaan (Komersil)	<ul style="list-style-type: none"> • 1 TLK / 46.5mp luas lantai • 20% daripada jumlah TLK • Minimum 2 unit atau 2% daripada jumlah TLK, diletakkan berhampiran pintu masuk utama dengan kemudahan ramp dan railing
Ruang perniagaan (Maksimum)	<ul style="list-style-type: none"> • 40% untuk kegunaan perniagaan dan sirkulasi. • Disediakan dalam bentuk kiosk / kafe / kedai dalam bangunan.
Kemudahan Sokongan	<ul style="list-style-type: none"> • Pejabat pengurusan • Ruang solat/ musala berasingan lelaki dan perempuan minimum 6.096m x 6.096m (20' x 20') setiap satu lengkap dengan tempat berwuduk dan arah kiblat tidak menghadap pintu masuk. • Ruang memungkah. • Menyediakan tong kitar semula (recycle bin) di tempat pembuangan sampah. • Tandas berasingan bagi lelaki dan wanita dilengkapi dengan kemudahan bilik mandi / bilik persalinan / fasiliti mesra bayi dan tandas OKU. • Tempat menunggu bas / teksi / kereta sewa. • Papan tanda bangunan. • Telefon awam. • Mesin pengeluaran wang (Automated Teller Machines). • Sick Room diasingkan lelaki dan wanita luas minimum 100kp lengkap dengan kemudahan katil, tandas dan first aid. <p>Nota :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bagi cadangan kemudahan ruang solat / musala perlu disediakan mematuhi perkara berikut : <ul style="list-style-type: none"> i. Lokasi yang sesuai dan mudah diakses; ii. Dinyatakan anggaran jemaah.
Kemudahan Orang Kelainan Upaya (OKU)	<ul style="list-style-type: none"> • Rujuk Garis Panduan Kemudahan Sosial dan Masyarakat (KM 22 : Kemudahan Golongan Kelainan Upaya)
Kehijauan dan Keselamatan	<ul style="list-style-type: none"> • Pelaksanaan kejiranan hijau bagi setiap pembangunan melalui pendekatan : <ul style="list-style-type: none"> ➢ Menggalakkan pemasangan SPAH yang mempunyai bumbung $\geq 100\text{mp}$; ➢ Menggalakkan penggunaan solar (tenaga), kitar semula (sisa pepejal) dan pengkomposan (sisa makanan); ➢ Menggalakkan persekitaran hijau iaitu menyediakan kawasan hijau berlandskap. • Penerapan elemen-elemen Bandar Selamat melalui Prinsip CPTED. • Peletakan pili bomba hendaklah memenuhi keperluan Jabatan Bomba dan Penyelamat Malaysia.

Nota:

- SPAH hendaklah merujuk sepertimana Undang - Undang Kecil Bangunan Seragam (Pindaan), 2012

STESEN TEMPATAN MINOR (PUSAT TEMPATAN)	
Lokasi Peletakan	<ul style="list-style-type: none"> • Terletak dalam lingkungan kawasan Pusat Tempatan Utama (PTU)
Kriteria	<ul style="list-style-type: none"> • Perkhidmatan bas pengagih untuk ke stesen-stesen kecil; • Servis antara pusat tempatan berhampiran dalam lingkungan jarak 30km.
Reka Bentuk	<ul style="list-style-type: none"> • Bangunan stesen direkabentuk dengan mempunyai integrasi yang <i>seemless</i> dengan bangunan sekitar; • Tapak menjadi nodus pusat tempatan.
Saiz Tapak (Minimum)	<ul style="list-style-type: none"> • 1.0 ekar (0.4 hektar)
Kawasan Hijau Berlandskap	<ul style="list-style-type: none"> • Sekurang - kurangnya 5% daripada luas tapak untuk kegunaan tanah lapang dan rekreasi; • Digalakkan penyediaan <i>grass crate parking</i> dan <i>potted plant</i> untuk menambah penyediaan landskap hijau.
Kawasan Tepu Bina (Maksimum)	<ul style="list-style-type: none"> • 60% daripada keluasan tapak pembangunan
Anjakan Bangunan (Minimum)	<ul style="list-style-type: none"> • 6.096m + 2.0m landskap = 8.0m
Hadapan	<ul style="list-style-type: none"> • 6.096m
Tepi	<ul style="list-style-type: none"> • 6.096m
Belakang	<ul style="list-style-type: none"> • 6.096m
Rizab Jalan (Minimum)	<ul style="list-style-type: none"> • 66 kaki (20.116m)
Jalan Pengumpul / Tempatan	<ul style="list-style-type: none"> • 7.3 meter bagi 1 bukaan keluar masuk
Bukaan Laluan Keluar Masuk	<ul style="list-style-type: none"> • 6.0 meter bagi bukaan selorong sehalu <p>Nota :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Penyediaan laluan utiliti 3.048m (10') bagi setiap kiri dan kanan jalan sekiranya jalan tersebut berkelebaran 24.384m (80') ke atas atau; - Jalan 20.12m (66') yang berfungsi sebagai jalan pengumpul / penghubung.
Tempat Letak Kenderaan (Terminal)	<ul style="list-style-type: none"> • 1 TLK / 75mp luas lantai
TL Kereta	<ul style="list-style-type: none"> • 20% daripada jumlah TLK
TL Motosikal	<ul style="list-style-type: none"> • Minimum 2 unit atau 2% daripada jumlah TLK, diletakkan berhampiran pintu masuk utama dengan kemudahan ramp dan railing
TLK OKU	
Tempat Letak Kenderaan (Komersil)	<ul style="list-style-type: none"> • 1 TLK / 46.5mp luas lantai
TL Kereta	<ul style="list-style-type: none"> • 20% daripada jumlah TLK
TL Motosikal	<ul style="list-style-type: none"> • Minimum 2 unit atau 2% daripada jumlah TLK, diletakkan berhampiran pintu masuk utama dengan kemudahan ramp dan railing
TLK OKU	
Ruang perniagaan (Maksimum)	<ul style="list-style-type: none"> • 40% untuk kegunaan perniagaan dan sirkulasi. • Disediakan dalam bentuk kiosk / kafe / kedai dalam bangunan.
Kemudahan Sokongan	<ul style="list-style-type: none"> • Pejabat pengurusan • Ruang solat/ musala berasingan lelaki dan perempuan minimum 3.0m x 4.0m setiap satu lengkap dengan tempat berwuduk dan arah kiblat tidak menghadap pintu masuk. • Ruang memungkah. • Menyediakan tong kitar semula (<i>recycle bin</i>) di tempat pembuangan sampah. • Tandas berasingan bagi lelaki dan wanita dilengkapi dengan kemudahan bilik mandi / bilik persalinan / fasiliti mesra bayi dan tandas OKU. • Tempat menunggu bas / teksi / kereta sewa. • Papan tanda bangunan.

	<ul style="list-style-type: none"> • Telefon awam. • Mesin pengeluaran wang (Automated Teller Machines).
Kemudahan Orang Kelainan Upaya (OKU)	<p>Nota :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bagi cadangan kemudahan ruang solat / musala perlu disediakan mematuhi perkara berikut : <ul style="list-style-type: none"> i. Lokasi yang sesuai dan mudah diakses; ii. Dinyatakan anggaran jemaah.
Kehijauan dan Keselamatan	<ul style="list-style-type: none"> • Pelaksanaan keijiran hijau bagi setiap pembangunan melalui pendekatan : <ul style="list-style-type: none"> ➢ Menggalakkan pemasangan SPAH yang mempunyai bumbung $\geq 100\text{mp}$; ➢ Menggalakkan penggunaan solar (tenaga), kitar semula (sisa pepejal) dan pengkomposan (sisa makanan); ➢ Menggalakkan persekitaran hijau iaitu menyediakan kawasan hijau berlandskap. • Penerapan elemen-elemen Bandar Selamat melalui Prinsip CPTED. • Peletakan pili bomba hendaklah memenuhi keperluan Jabatan Bomba dan Penyelamat Malaysia.

Nota:

- SPAH hendaklah merujuk sepertimana Undang - Undang Kecil Bangunan Seragam (Pindaan), 2012

➤ **ILUSTRASI**

KM 19

KEMUDAHAN KAWASAN LAPANG DAN REKREASI : KEPERLUAN PENYEDIAAN DAN PENGAGIHAN

➤ PIAWAIAN

Dasar	<ul style="list-style-type: none"> • Setiap permohonan pembangunan tanah sepertimana di bawah disyaratkan menyediakan tapak rizab kawasan lapang tidak kurang 10% (diserah kepada kerajaan) daripada keseluruhan keluasan tapak pembangunan bagi komponen: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Perumahan ➤ Perdagangan ➤ Perindustrian ➤ Pembangunan Bercampur (Mixed Development) ➤ Pembangunan Pelancongan
Kaedah Pengiraan	<ul style="list-style-type: none"> • Daripada peruntukan 10%, keluasan kawasan lapang mutlak mestilah sekurang - kurangnya 7% dan 3% lagi dikira daripada rizab - rizab kemudahan awam yang perlu diserahkan kepada kerajaan, sebagaimana berikut : <ul style="list-style-type: none"> ➤ Sekolah dan tadika; ➤ Dewan dan balairaya; ➤ Masjid, surau dan rizab - rizab keagamaan; ➤ Klinik; ➤ Pejabat pos; ➤ Balai bomba dan balai polis; ➤ Tangki air; ➤ Rizab TNB dan talian / rentis TNB; ➤ Saluran gas; ➤ Rumah Pam; ➤ Kolam Tadahan / Takungan; ➤ Kolam oksidasi dan rizab loji rawatan kumbahan; ➤ Lain - lain rizab seperti rizab pantai, rizab sungai / parit, kawasan penampungan (buffer) dan lain - lain kawasan lapang yang tidak boleh dimanfaatkan. • Bagi tujuan ini, hanya 30% daripada jumlah keluasan rizab - rizab di atas (tidak termasuk rizab jalan) boleh diambilkira di dalam pengiraan kawasan lapang ianya tidak melebihi peruntukkan 3%. • Kawasan lapang yang berbentuk <i>linear / accidental open spaces</i> adalah tidak termasuk dalam kiraan 10% kawasan lapang • <i>Linear park</i> hanya boleh diambilkira dalam kiraan kawasan lapang apabila lebar melebihi 80 kaki.
Pengagihan	<ul style="list-style-type: none"> • Sebanyak 50% (separuh) daripada keluasan rizab kawasan lapang mutlak yang diperuntukkan perlu dikelompokkan di satu kawasan di tengah - tengah tapak cadangan pembangunan. Selebihnya boleh diagihkan mengikut kepadatan penduduk dan keluasan satu-satu sektor kejiranan dalam tapak pembangunan. • Tapak-tapak rekreasi swasta, di mana tapak masih kekal hakmilik persendirian seperti theme park, padang golf dan sebagainya tidak diambil kira bagi tujuan pengiraan kawasan lapang.

Nota:

- i. SPAH hendaklah merujuk sepertimana Undang - Undang Kecil Bangunan Seragam (Pindaan), 2012;
- ii. Perlu dirujuk bersama Garis Panduan Perancangan Tanah Lapang dan Kawasan Rekreasi, JPBD Semenanjung Malaysia, 2013.

KM 20

KEMUDAHAN KAWASAN LAPANG DAN REKREASI : KAWASAN LAPANG DAN REKREASI

➤ PIAWAIAN

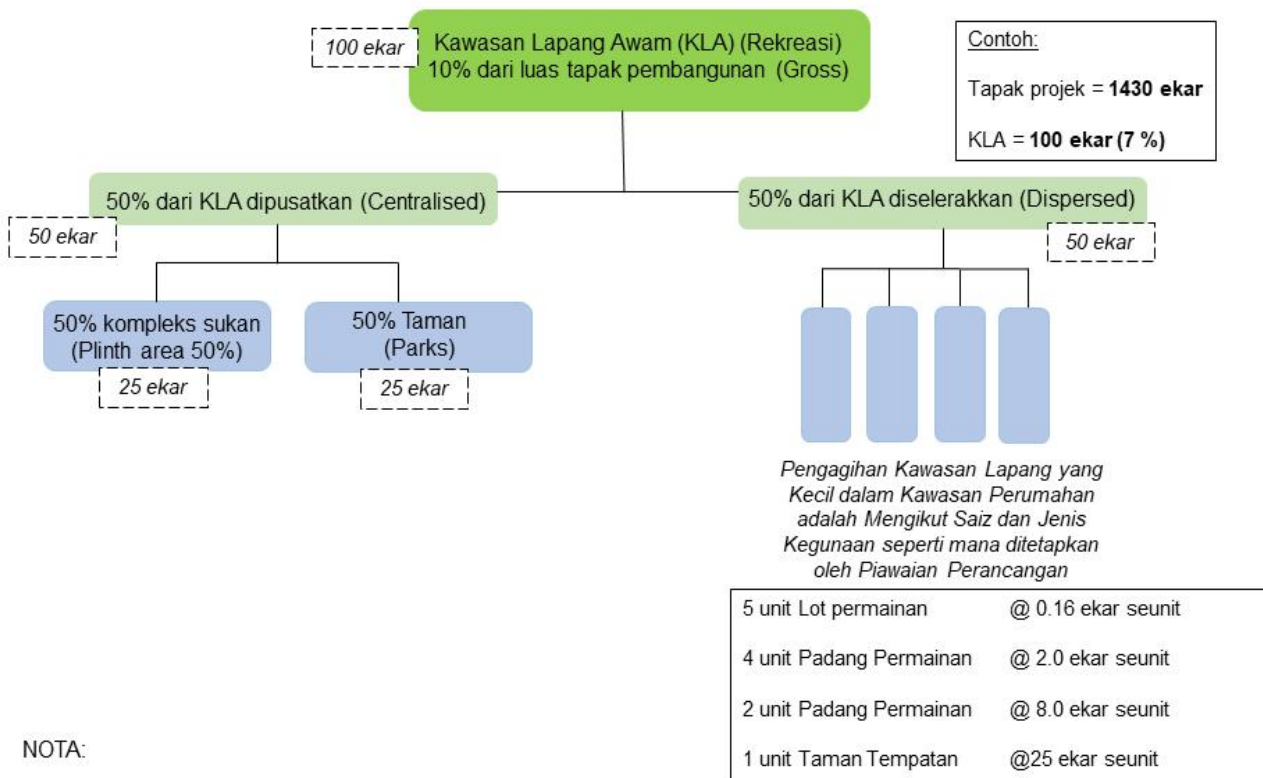
	FUNGSI	KEMUDAHAN REKREASI	KELUASAN	CATATAN
Lot Permainan	<ul style="list-style-type: none"> Lot- lot permainan bagi kanak - kanak kecil bawah umur persekolahan. 	<ul style="list-style-type: none"> Taman permainan kanak - kanak 	0.16 – 1 ekar (0.066 - 0.4 hektar)	Keperluan untuk 500-2,000 penduduk
Padang Permainan	<ul style="list-style-type: none"> Bagi kegiatan permainan sama ada organised atau formal khususnya kanak - kanak peringkat umur persekolahan rendah. 	<ul style="list-style-type: none"> Taman permainan kanak - kanak Pondok wakaf Padang 	2.0 – 8 ekar (0.8 - 3.2 hektar)	Keperluan untuk 2,000 -5,000 penduduk
Padang Kejiranan (Neighbourhood Playground)	<ul style="list-style-type: none"> Kegiatan sukan rekreasi pasif. 	<ul style="list-style-type: none"> Padang Gelanggang sukan Pondok wakaf Kawasan jogging 	8 – 30ekar (3.2 – 12.0 hektar)	Keperluan untuk 5000 –10,000 penduduk
Taman Tempatan (Community Open Space)	<ul style="list-style-type: none"> Rekreasi pasif dan kegiatan sukan yang tersusun untuk keseluruhan masyarakat tempatan. Sesuai untuk acara - acara bagi pertandingan sukan dan lain - lain aktiviti fizikal. Pusat yang boleh mewujudkan interaksi sosial dan kebudayaan setiap waktu. 	<ul style="list-style-type: none"> Padang Gelanggang sukan Taman permainan kanak - kanak Pondok wakaf Kawasan jogging Kolam renang Dewan tertutup Tandas Gerai 	30 – 100 ekar (12.1 – 40.5 hektar)	Keperluan untuk 20,000 – 50,000 penduduk
Taman / Padang Bandaran (Town Park / Open Space)	<ul style="list-style-type: none"> Pusat kegiatan sukan yang aktif dan tersusun. Pusat tumpuan penduduk bandar bagi kegiatan rekreasi dan sukan bermusim. Pusat yang memberi kemudahan dan peluang untuk menikmati keindahan semulajadi. 	<ul style="list-style-type: none"> Padang Gelanggang sukan Kompleks sukan Taman permainan kanak - kanak Kawasan semulajadi seperti tasik Pondok wakaf Surau Tandas Kedai dan gerai 	100 – 250 ekar (40.5 – 101.2 hektar)	Keperluan untuk 50,000 – 100,000 penduduk
Taman Wilayah (Regional Open Space)	<ul style="list-style-type: none"> Pusat tumpuan bagi penduduk - penduduk bandar, luar bandar bagi kegiatan pertandingan acara sukan yang bermusim atau menikmati persekitaran yang semulajadi. Keperluan mengenal alam semulajadi dan tumpuan terhadap kegunaan penyelidikan adalah kadangkala menjadi keutamaan. 	<ul style="list-style-type: none"> Taman permainan kanak - kanak Kompleks sukan Kedai dan gerai Kawasan semulajadi seperti tasik, air terjun, puncak bukit dan lain - lain. Surau Tandas Pondok wakaf 	250 – 500 ekar (101.2 – 202.3 hektar)	Untuk penduduk tempatan dan pelancongan

	FUNGSI	KEMUDAHAN REKREASI	KELUASAN	CATATAN
Taman Nasional (National Park / Open Space)	<ul style="list-style-type: none"> • Kepentingan pekekalan alam semulajadi adalah lebih diutamakan. • Warisan kepada negara dan bahan terpenting untuk penyelidikan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kawasan semulajadi seperti tasik, air terjun, puncak bukit, pantai dan lain - lain • Kemudahan penginapan • Surau • Pondok wakaf • Tandas 	Mengikut keperluan	Penduduk tempatan dan pelancongan

Nota:

- SPAH hendaklah merujuk sepertimana Undang - Undang Kecil Bangunan Seragam (Pindaan), 2012;
- Perlu dirujuk bersama Garis Panduan Perancangan Tanah Lapang dan Kawasan Rekreasi, JPBD Semenanjung Malaysia, 2013
- Rujuk Garis Panduan Kemudahan Awam (KM20 – Kawasan Lapang dan Rekreasi)

NOTA:

- Keperluan kawasan lapang adalah 10% daripada keluasan tapak pembangunan.
- KLA (7%) merupakan kawasan lapang sebenar dan boleh dimanfaatkan untuk tujuan rekreasi.
- 3% lagi dikira daripada keluasan keseluruhan lain-lain rizab awam.

Setiap pemajuan sama ada di dalam sesuatu Pelan Induk, Pelan Susunatur atau bagi Pemajuan Lot - Lot Individu adalah tertakluk kepada penyediaan peratusan kawasan lapang seperti rajah di bawah :

	BUKAN STRATA & STRATA (LANDED)		STRATA (HIGH RISE)	
	PELAN INDUK / SUSUNATUR	INDIVIDU	PELAN INDUK / SUSUNATUR	INDIVIDU
PERUMAHAN	<p>7% : kawasan lapang disediakan secara efektif dan perlu diserahkan bagi tujuan pewartaan Tanah Lapang Awam (TLA). 50% daripada kawasan lapang ini hendaklah disediakan secara berpusat dan baki 50% secara berselerak.</p> <p>3% keperluan penyediaan kawasan lapang boleh dikira daripada penyediaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zon penamparan • Kemudahan utiliti (pencawang, tangki air, kolam kumbahan) • Kemudahan awam (sekolah, masjid, surau, dewan serbaguna) 	<p>Pengindahan kawasan (potted plant)</p>	<p>7% : kawasan lapang disediakan secara efektif dan perlu diserahkan bagi tujuan pewartaan Tanah Lapang Awam (TLA). 50% daripada kawasan lapang ini hendaklah disediakan secara berpusat dan baki 50% secara berselerak.</p> <p>3% keperluan penyediaan kawasan lapang boleh dikira daripada penyediaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zon penamparan • Kemudahan utiliti (pencawang, tangki air, kolam kumbahan) • Kemudahan awam (sekolah, masjid, surau, dewan serbaguna) 	<p>7% kawasan lapang disediakan secara efektif di aras tanah / top basement slab termasuk perimeter planting.</p> <p>3% keperluan penyediaan kawasan lapang boleh disediakan di roof top / podium / sky garden :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ruang kegunaan kemudahan bersama seperti kawasan landskap/riadah • Kolam renang, gelanggang permainan dan taman permainan kanak-kanak <p>[Tidak tertakluk serahan TLA]</p>
PERNIAGAAN [LUAR DAERAH SENTRAL]	<p>7% : kawasan lapang disediakan secara efektif dan perlu diserahkan bagi tujuan pewartaan Tanah Lapang Awam (TLA). 50% daripada kawasan lapang ini hendaklah disediakan secara berpusat dan baki 50% secara berselerak.</p> <p>3% keperluan penyediaan kawasan lapang boleh dikira daripada penyediaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zon penamparan • Kemudahan utiliti (pencawang, tangki air, kolam kumbahan) 	<p>7% kawasan lapang disediakan secara efektif di aras tanah / top basement slab termasuk perimeter planting.</p> <p>3% keperluan penyediaan kawasan lapang boleh disediakan di roof top / podium / sky garden :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ruang kegunaan kemudahan bersama seperti kawasan landskap/riadah • Kolam renang, gelanggang permainan dan taman permainan kanak-kanak <p>Pengindahan kawasan (potted plant) bagi kedai/pejabat berbentuk teres dan lot perniagaan kurang dari 0.5 ekar</p> <p>[Tidak tertakluk serahan TLA]</p>	<p>7% : kawasan lapang disediakan secara efektif dan perlu diserahkan bagi tujuan pewartaan Tanah Lapang Awam (TLA). 50% daripada kawasan lapang ini hendaklah disediakan secara berpusat dan baki 50% secara berselerak.</p> <p>3% keperluan penyediaan kawasan lapang boleh dikira daripada penyediaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zon penamparan • Kemudahan utiliti (pencawang, tangki air, kolam kumbahan) 	<p>7% kawasan lapang disediakan secara efektif di aras tanah / top basement slab termasuk perimeter planting.</p> <p>3% keperluan penyediaan kawasan lapang boleh disediakan di roof top / podium / sky garden :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ruang kegunaan kemudahan bersama seperti kawasan landskap/riadah • Kolam renang, gelanggang permainan dan taman permainan kanak-kanak <p>Pengindahan kawasan (potted plant) bagi kedai/pejabat berbentuk teres dan lot perniagaan kurang dari 0.5 ekar</p> <p>[Tidak tertakluk serahan TLA]</p>

	BUKAN STRATA & STRATA (LANDED)		STRATA (HIGH RISE)	
	PELAN INDUK / SUSUNATUR	INDIVIDU	PELAN INDUK / SUSUNATUR	INDIVIDU
PERNIAGAAN [DALAM DAERAH SENTRAL]	<p>7% : kawasan lapang disediakan secara efektif dan perlu diserahkan bagi tujuan pewartaan Tanah Lapang Awam (TLA). 50% daripada kawasan lapang ini hendaklah disediakan secara berpusat dan baki 50% secara berselerak.</p> <p>3% keperluan penyediaan kawasan lapang boleh dikira daripada penyediaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zon penampan • Kemudahan utiliti (pencawang, tangki air, kolam kumbahan) 	<p>3% kawasan lapang disediakan secara efektif di aras tanah / top basement slab termasuk perimeter planting.</p> <p>7% keperluan penyediaan kawasan lapang boleh disediakan di roof top / podium / sky garden :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ruang kegunaan kemudahan bersama seperti kawasan landskap/riadah • Kolam renang, gelanggang permainan dan taman permainan kanak-kanak <p>Pengindahan kawasan (potted plant) bagi kedai/pejabat berbentuk teres dan lot perniagaan kurang dari 0.5 ekar</p> <p>[Tidak tertakluk serahan TLA]</p>	<p>7% : kawasan lapang disediakan secara efektif dan perlu diserahkan bagi tujuan pewartaan Tanah Lapang Awam (TLA). 50% daripada kawasan lapang ini hendaklah disediakan secara berpusat dan baki 50% secara berselerak.</p> <p>3% keperluan penyediaan kawasan lapang boleh dikira daripada penyediaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zon penampan • Kemudahan utiliti (pencawang, tangki air, kolam kumbahan) 	<p>3% kawasan lapang disediakan secara efektif di aras tanah / top basement slab termasuk perimeter planting.</p> <p>7% keperluan penyediaan kawasan lapang boleh disediakan di roof top / podium / sky garden :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ruang kegunaan kemudahan bersama seperti kawasan landskap/riadah • Kolam renang, gelanggang permainan dan taman permainan kanak-kanak <p>Pengindahan kawasan (potted plant) bagi kedai/pejabat berbentuk teres dan lot perniagaan kurang dari 0.5 ekar</p> <p>[Tidak tertakluk serahan TLA]</p>
PERINDUSTRIAN	<p>5% kawasan lapang disediakan secara efektif dan perlu diserahkan bagi tujuan pewartaan tanah lapang awam (TLA). 50% daripada kawasan lapang ini hendaklah disediakan secara berpusat dan baki 50% secara berselerak.</p> <p>5% keperluan penyediaan kawasan lapang boleh dikira daripada penyediaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pusat Perkhidmatan Industri (PPI) bagi pemajuan melebihi 20 ekar • Zon penampan • Kemudahan awam (gerai, tempat letak kereta / lori) • Kemudahan utiliti (pencawang, tangki air, kolam kumbahan pembuangan sisa industri) 	<p>7% kawasan lapang disediakan secara efektif di aras tanah / top basement slab termasuk perimeter planting.</p> <p>[Tidak tertakluk serahan TLA]</p>	<p>5% kawasan lapang disediakan secara efektif dan perlu diserahkan bagi tujuan pewartaan tanah lapang awam. 50% daripada kawasan lapang ini disediakan secara berpusat dan baki 50% secara berselerak.</p> <p>5% keperluan penyediaan kawasan lapang boleh dikira daripada penyediaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pusat Perkhidmatan Industri (PPI) bagi pemajuan melebihi 20 ekar • Zon penampan • Kemudahan awam (gerai, tempat letak kereta / lori) • Kemudahan utiliti (pencawang, tangki air, kolam kumbahan pembuangan sisa industri) 	<p>7% kawasan lapang disediakan secara efektif di aras tanah / top basement slab termasuk perimeter planting.</p> <p>[Tidak tertakluk serahan TLA]</p>

KM 21

KEMUDAHAN KAWASAN LAPANG DAN REKREASI : CARUMAN KAWASAN LAPANG

➤ PIAWAIAN

<p>Prinsip Penyediaan Kawasan Lapang</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pembangunan yang berkeluasan 2.0 ekar (0.8 hektar) dan ke atas perlu penyediaan kawasan lapang sebagaimana dasar penyediaan kawasan lapang iaitu 10% daripada keluasan tapak. • Manakala bagi pembangunan kurang daripada 2.0 ekar (0.8 hektar), perlu memperuntukkan Lot Permainan berkeluasan 0.16 ekar (0.06 hektar) dan jika tidak dapat disediakan secara fizikal, maka secara sukarela (melalui aku janji dan dipersetujui oleh PBT) permohonan boleh memohon ianya digantikan dengan sumbangan fiskal (kewangan) dengan sama nilai tanah kawasan lapang yang perlu disediakan tersebut. • Pemohon tidak boleh menggunakan <i>mutual agreement</i> ini untuk menyaman PBT • atau merayu kepada Lembaga Rayuan kerana berpendapat ianya sebagai satu syarat kebenaran merancang (atau syarat pembangunan). Sebaliknya, caruman ini sebagai tindakan sukarelanya menggantikan penyediaan kawasan lapang secara fizikal dengan kaedah fiskal (kewangan) yang wajib disediakan.
<p>Perlaksanaan caruman kawasan lapang</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dalam melaksanakan sumbangan kawasan lapang, PBT hendaklah terlebih dahulu merancang lokasi kawasan lapang yang terlibat supaya penyaluran pembangunan sumbangan (caruman) tersebut dilaksanakan secara fizikal. • Kawasan yang dikenalpasti hendaklah terletak di kawasan yang terlibat dengan sumbangan tersebut di mana keluasan adalah menepati hierarki kawasan rekreasi. • Selain itu, sumbangan (caruman) ini juga digunakan untuk pembangunan kawasan-kawasan lapang dengan elemen-elemen kemudahan permainan seperti mana hierarki yang ditetapkan.
<p>Pertimbangan sumbangan oleh PBT</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Asas pertimbangan oleh PBT untuk sumbangan kawasan lapang adalah: <ul style="list-style-type: none"> ➢ Kawasan yang dikhaskan untuk kawasan lapang tidak sesuai kerana terlalu kecil untuk dijadikan kawasan lapang yang berfungsi dan bermanfaat; ➢ Kawasan yang dikhaskan berbentuk <i>accidental open space</i> tidak sempurna. Ini disebabkan oleh lot pembangunan yang agak ganjil; ➢ Kawasan yang dikhaskan ditempatkan di kawasan yang tidak sesuai dalam cadangan yang dicadangkan atau terdapat masalah-masalah lain; dan ➢ Keluasan lot pembangunan yang terlibat dalam garis panduan ini adalah ➢ kurang dari 2 ekar (0.8 hektar).
<p>Pengiraan sumbangan (Caruman)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kadar sumbangan = nilai semasa tanah (kp) X bilangan unit yang terlibat X 326.7kp (keluasan kawasan lapang yang setiap unit) • Kadar sumbangan dibina berdasarkan: <ul style="list-style-type: none"> ➢ Nilai asas : iaitu nilai tanah siap ditambah; ➢ Keluasan kawasan lapang perlu disedia : iaitu keluasan kawasan lapang secara sukarela dibayar bagi menggantikan keluasan tapak secara fizikal; dan ➢ 326.7k.p adalah keluasan setiap unit pembangunan yang perlu menyumbang untuk kawasan lapang.

Nota:

- i. SPAH hendaklah merujuk sepertimana Undang-Undang Kecil Bangunan Seragam (Pindaan),2012
- ii. Perlu dirujuk bersama Garis Panduan Perancangan Tanah Lapang dan Kawasan Rekreasi, JPBD Semenanjung Malaysia,2013
- iii. Perlu dirujuk bersama Kaedah-Kaedah Pengawalan Perancangan (Am) (Negeri Johor) (Pindaan)2014